

Družstevnictví pro 21. století, nadčasový podnikatelský model

Družstevní asociace
ČESKÉ REPUBLIKY

Rok 2025 je
podle OSN Me-
zinárodním ro-
kem družstev. Družstevníci si to zaslouží, ať
již se profilují jako sektor výrobní, bytový,
spotřební, nebo zemědělský. Představují
systém, který reprezentuje nejen podniká-
ní, ale také vzájemnou pomoc respektující
sociální soudržnost, rozumný vztah k okolí,
přírodě, hospodaření. Svými principy, mož-
nostmi i výsledky předběhlo družstevnictví
dobu, dalo by se vznešeně tvrdit. Jsou na-
tolik nadčasové, že dokážou lidi stmelovat
za jakýchkoli podmínek. Cílem je rozumné
žití i podnikání, spravování hodnot a účta
k nim. Ing. Martin Pýcha, předseda Druž-
stevní asociace ČR, charakterizoval české
družstevnictví takto:

OSN vyhlásilo letošek Mezinárodním rokem družstev. Proč zvolilo právě toto téma?

Není to náhodná volba. Družstevní model podnikání představuje sílu, která čelí těm největším globálním výzvám, jako jsou ekonomické nerovnosti, potravinová bezpečnost, dostupné bydlení a zajištění pracovních příležitostí. Družstva jsou celosvětově mimořádně silným nástrojem pro zajištění rovnosti a udržitelnosti. Dnes existuje více než tři milióny družstev, která sdružují přes jednu miliardu členů a přímo zaměstnávají přibližně 280 miliónů lidí, tedy každého desátého zaměstnance na planetě. Družstevní model nabízí nejen ekonomickou efektivitu, ale i sociální odpovědnost a rovnost. V současné době je to právě družstevnictví, které má klíčovou roli ve vytváření stabilních a odolných komunit.

Čím je model družstevního podnikání stále aktuální?

Model družstevního podnikání je aktuálně stále, protože nabízí odpovědi na klíčové problémy, kterým čelí naše dnešní společnost. Družstva nejsou pouze o podnikání, ale jsou nositeli hodnot jako rovnost, spravedlnost a odpovědnost. Kladou důraz na podporu místních komunit a dlouhodobou udržitelnost.

Družstevní podnikání má dnes u nás široké zastoupení – zahrnuje zemědělství, maloobchod, bydlení i výrobu. V zemědělství například díky

Ing. Martin Pýcha, předseda Družstevní asociace ČR a Zemědělského svazu ČR

odbytovým družstvům mohou farmáři lépe vyjednávat s odběrateli a dosáhnout lepších cen za své produkty. Na poli bydlení jsou družstva klíčovým partnerem pro zajištění dostupného bydlení. Spotřební družstva zajišťují dostupnost potravin na venkově, včetně moderních automatizovaných prodejen otevřených non-stop. A výrobní družstva udržují lokální značky a nabízejí zaměstnání znevýhodněným skupinám.

Družstevnictví se u nás dostává po delší době opět do centra pozornosti, jistě to není náhoda. Dějiny ukazují, že má jistý nadstandard – učí lidi pospolitosti, vzájemnosti, vycházení si vstříc. Ve vrtkavých časech značných globálních turbulencí, morálních kolapsů politiků i některých podnikatelů by mohlo účinnou formou upozornit na to, že život, včetně ekonomického, má i jiné hodnoty než zisk za každou cenu, než výhru za cenu značných obětí. Družstevnictví apeluje na mezilidské vztahy a morálku...

Družstevnictví vždy bylo odpovědí na potřebu vyvážení mezi osobními zisky a potřebami celé společnosti. Jak správně říkáte, družstva nejsou jen o podnikání, ale především o sdružování se za společným cílem, o solidaritě a práci pro ko-

munitu. Zároveň jde o životaschopný podnikatelský model. Historie družstev ukazuje, že vznikala mimo jiné v reakci na kumulaci kapitálu v rukou několika málo jednotlivců a firem. Už v 19. století byla reakcí na nedostatek kapitálu pro malé zemědělce a řemeslníky. Družstevní model umožnil těmto podnikatelům spojit síly, společně nakupovat a zajistit si přístup k trhu. Dnes, v éře globalizace a nové koncentrace kapitálu, je družstevnictví stále silnou alternativou, která usiluje o udržení sociální rovnováhy, odpovědnosti a transparentnosti v ekonomice. Vždyť například největší evropské závody na zpracování mléka jsou družstevní. Jsou vlastněny farmáři, kteří chovají dobytek, a mají tak podíl na rozhodování i na zisku.

Mnoho nových družstev však v České republice nevzniká. Je založení složitější než např. s.r.o.? Jak přimět mladší lidi k tomu, aby podnikali právě touto formou? Je to právě ona, která hledá jiné principy businessu a své existence, než ctili jejich rodiče...

Založení družstva je administrativně složitější než s.r.o., protože vyžaduje zapojení všech členů a demokratické rozhodování.

pokračování na straně 4

Axigon ve spolupráci s PRE zajišťuje instalaci dobíjecích stanic

Společnost Axigon, poskytující tankovací i dobíjecí karty pro podnikatele a firmy, rozšiřuje spolupráci s Pražskou energetikou. Vedle poskytování dobíjecí Energokarty Axigon nově zajišťuje i komplexní řešení pro instalaci nabíjecích stanic, tzv. wallboxů, jak pro soukromé dobíjení, tak pro frekventovaná místa s vysokou rotací vozidel.

Axigon působí jako komplexní poskytovatel služeb v oblasti firemní mobility. Je mimo jiné resellerem tankovacích karet Shell a EuroOil, již pátým rokem firmám rovněž poskytuje Energokartu pro dobíjení elektromobilů.

V oblasti elektromobility Axigon aktuálně prohloubil spolupráci se společností PRE, a to v oblasti instalace dobíječek na míru konkrétním požadavkům firem. „Cenově nejvýhodnější a nejpohodlnější způsob dobíjení elektromobilu je bezesporu z vlastní stanice. Díky partnerství s PRE nabízíme firmám i jednotlivcům profesionální zajištění celého procesu – od posouzení technických možností až po samotnou instalaci,“ řekl Damir Duraković, generální ředitel Axigonu.

Technici PRE zajistí kontrolu elektroinstalace i dostupného příkonu, připraví veškerou potřebnou dokumentaci a realizují dodání i samotnou montáž dobíjecích bodů. Zákazník tak získá řešení přesně na míru, ať už půjde o dobíjecí stanici vhodnou pro soukromé dobíjení, pro provozování jako veřejný dobíjecí bod, nebo nabíječku určenou pro frekventovaná místa s vysokou rotací vozidel.

Pokud jde o dobíjení na veřejných stanicích, Energokarta je akceptována u 70 % všech veřejných stanic v Česku (PRE, ČEZ, E.ON a další). Současně poskytuje možnost platby u dalších více než 100 000 dobíjecích bodů po celé Evropě. „Jde například o sítě nabíječek Ionity, SMA-TRICS, EnBW a další. Od června jsme rozšířili pokrytí v Chorvatsku, kde lze nově dobíjet na stanicích Greenway, Kaufland a Lidl,“ doplnil Damir Duraković. (tz)

Najdete uvnitř listu

Pro školáky digitální směr, ale podle deset let starých učebnic	3
Brambory: za další oživení produkčních i množitelských ploch	7
...že by naše paní Anežka mohla být spokojena	9
Co si myslí podnikatelé o předvolebních daňových a ekonomických tématech a léčbě ekonomiky	11
Ucelená strategie, jak vyřešit bytovou krizi, existuje	16

Společnost M2C získala důvěru investorů a vstoupila na pražskou burzu

Společnost Mark2 Corporation Investment SE (M2C) v červnu úspěšně zakončila veřejnou nabídku svých akcií (IPO). Zájem o primární úpis byl mezi investory obrovský a emise se díky tomu upsala za cenu 280 Kč v rámci stanoveného nabídkového pásma 250–300 Kč za akcii. Akcie byly novým majitelům připsány na účet 19. června, obchodování bylo na trhu Start Market zahájeno 20. června 2025.

Společnost M2C (ISIN CZ1008000823), která poskytuje komplexní služby v rámci správy nemovitostí, úspěšně upsala své akcie v celkovém počtu 800 000 kusů za cenu 280 Kč za akcii, a od investorů tak získala 224 miliónů korun. IPO

M2C vzbudilo mezi investory značnou pozornost, což se projevilo tím, že se konečná cena 280 Kč pohybuje v horní polovině stanoveného cenového rozpětí 250–300 Kč za akcii. M2C se tak díky dosažené valuaci 1 069 544 000 Kč sta-

ne největší společností obchodovanou na trhu Start Market. Díky velkému zájmu o úpis museli být někteří investoři v rámci alokace (přidělování upsaných akcií jednotlivým upisovatelům) tzv. kráceni, což je u takto úspěšných úpisů zcela standardní.

„Chtěl bych poblahopřát společnosti M2C k velmi úspěšnému úpisu na pražské burze. Jsem rád, že máme na burze inovativní společnost, která patří ke špičce ve svém oboru,“ řekl generální ředitel Burzy cenných papírů Praha Petr Koblic. (tz)

PROSPERITA®

Prosperita? Především! Nic jiného neřeším.

Prosperita je měsíční periodikum o podnikání a vzájemné komunikaci mezi firmami a jejich velkými skupinami, mezi profesními uskupeními a navzájem v prostředí českého trhu. Přednostně informuje své čtenáře o dění v české ekonomice především očima jednotlivých podnikatelských subjektů a svazů, asociací, sdružení, unií, komor a Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR. Velký prostor je věnován prezentacím formou článků a rozhovorů nebo klasické reklamě, která je jediným zdrojem financování tohoto časopisu. Cílem je oslovit široké spektrum podnikatelů a manažerů s tím, že přednost mají informace o aktivním postoji k podnikání a vytváření trvalých hodnot.

Časopis Prosperita a přílohy
Prosperita Madam Business
Prosperita Fresh Time

www.iprosperita.cz,
www.madambusiness.cz, www.freshtime.cz

Vydává: RIX, s. r. o.

Sídlo vydavatelství a redakce:
Ocelářská 2274/1, 190 00 Praha 9
IČ: 25763164, **DIČ:** CZ25763164
e-mail: brixix@iprosperita.cz

Datum vydání: 8. července 2025

PhDr. Eva Brixí-Šímková, šéfredaktorka
mobil: 602 618 008, **e-mail:** brixix@iprosperita.cz

Martin Šímek, šéfredaktor internetových médií
www.iprosperita.cz, www.madambusiness.cz
a www.freshtime.cz
mobil: 606 615 609, **e-mail:** martin@iprosperita.cz

Bc. Kateřina Šímková, redaktorka a mediální konzultantka
mobil: 724 189 342, **e-mail:** simkova@iprosperita.cz

Korektury: Mgr. Pavla Rožníčková

Grafická úprava: Michal Schneidewind

Příjem inzerce: Ocelářská 2274/1, 190 00 Praha 9

Placené textové materiály jsou na stránkách časopisu označeny grafickým symbolem . Bez označení jsou publikovány materiály poskytnuté redakci důvěryhodnými zdroji. Materiály označené (tz) jsou převzaté, případně redakčně upravené tiskové zprávy. Za textové a obrazové podklady dodané redakci inzercí inzerentem pro výrobu a otištění inzercce odpovídá inzerent.

Tisk: Novotisk
U Stavoservisu 1a, 108 00 Praha 10

Distribuce: 5 P Agency, spol. s r. o.,
Modřická 334/63, 664 48 Moravany

Časopis je v roce 2025 rozšiřován dle vlastního adresáře redakce.

Registrace MK ČR E 8255, Mezinárodní standardní číslo sériových publikací ISSN 1213-6492

Prosperita partnersky spolupracuje:

■ se společností
NEWTON Media a.s.

■ s Úřadem
průmyslového vlastnictví

■ s Českou společností
pro jakost

**Komunikujme a hledejme
ta nejlepší řešení pro vás.**

PROSPERITA®

Prosperita? Především! Nic jiného neřeším.

www.iprosperita.cz

www.madambusiness.cz

www.freshtime.cz

Změna údajů pro zaslání a odhlášení ze zaslání časopisu Prosperita a příloh

Došlo-li ke změně vašich údajů pro zaslání našeho časopisu (adresa, název společnosti, jméno atd.), můžete nám zaslat žádost o aktualizaci svých údajů na zasilani@iprosperita.cz. Vaše údaje upravíme na správné.

V případě, že o zaslání již nemáte zájem, napište nám svůj požadavek, včetně svých údajů z adresního štítku, na zasilani@iprosperita.cz. Dodávání časopisu poté zrušíme.

Pokud byste potřebovali větší počet výtisků aktuálního vydání, dejte nám vědět alespoň s měsíčním předstihem, rádi vyjdeme vstříc.

S tužkou za uchem

Mobil jako mapa života?

Všemocná digitalizace objala svět. Abychom zjistili, jaké je počasí a jak se máme ráno obléknout, už se nedíváme z okna, ale do mobilu. Stejně je to s hledáním restaurace, kam potřebujeme zajít na oběd – nerozhlédneme se kolem sebe na náměstí daného města, ale zíráme do displeje. Opustili jsme objemné telefonní seznamy a v papírové podobě jízdní řády. Jenže ouha. Opouštíme také přátele a vytěšňujeme osobní kontakt. Při večeři v hospůdce na sebe nemluvíme, ale píšeme si sms. Večer si povídáme s robotem, abychom nebyli sami. Zrcadlo možností, jak žít smysluplně, se pokrřivilo. Prostě pravdy životní filozofie už nám nesděluji babičky, ale strýček Google. Třešně na stromech ale v létě stále ještě zrají...

Eva Brixí

Zaujalo nás

Od Merkuru k inovacím

V Čestlicích se utkali nejlepší mladí technici z České republiky. Unikátní technická soutěž T-PROFI, která propojuje žáky základních škol, studenty středních škol a odborníky z firem, ukazuje, že svět techniky může být nejen inspirativní, ale i zábavný. Cílem soutěže není jen probudit zájem o technické obory, ale i pomoci firmám najít budoucí odborníky.

V červnu hostil Aquapalace Hotel Prague národní finále 9. ročníku soutěže T-PROFI, která dokazuje, že technické obory mohou být poutavé a inspirativní. Soutěž propojuje kreativitu žáků základních škol s dovednostmi studentů středních škol, a to vše pod vedením zkušených profesionálů z předních českých firem.

„Cílem T-PROFI je probudit v dětech zájem o techniku a ukázat jim, že cesta od hravého skládání Merkuru může vést až k vedení inovativního podniku nebo založení vlastního úspěšného startupu. Nejde jen o soutěž, je to investice do naší ekonomiky,“ řekla viceprezidentka Hospodářské komory Jana Havrdová.

(tz)

Mediální partnerství v roce 2025

1. Soutěž Ambasador kvality České republiky
2. Soutěž Marketér roku
3. Konference Kvalita – Quality 2025
5. Projekt Inspiromat – Klub manažerek
7. Konference Dny kvality 2025
8. Vzdělávací program Manažer kreativity a inovací
9. Konference pořádané Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR
10. 1. ročník Československé konference pracovníků z oblasti zdvihacích zařízení
11. Československé setkání Gerneticienne kosmetické značky GERnétic

Redakční rada pracuje ve složení:

- **Jan Wiesner**, čestný prezident Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR
- **Ing. Irena Vlčková**, brand manager FlowBEAUTY s.r.o.
- **Doc. Ing. Rudolf Skuhra, CSc.**, majitel společnosti CONDOR MACHINERY spol. s r.o.
- **Ing. Michal Vaněček, Ph.D., MBA**, ředitel a místopředseda představenstva T-SOFT a. s.
- **Ing. Pavel Ráliš, MBA**, zakladatel značky fin4Business
- **Ing. Hugo Kysilka**, poradce a malíř
- **Ing. Vít Pěkný, Ph.D.**, odborník na problematiku automobilového trhu
- **Prof. Ing. Růžena Petříková, CSc.**, členka Rady kvality ČR
- **Ing. Andrea Trčková**, výkonná ředitelka společnosti Mgr. Ladislav Kavan – LK SERVIS
- **Jarmila Janurová**, zakladatelka a jednatelka firmy JaJa Pardubice, s. r. o.
- **Ing. Zdeněk Juračka**, zakladatel a čestný předseda Asociace českého tradičního obchodu
- **Jiří Souček**, obchodní ředitel společnosti Uzeniny BETA
- **Mgr. Olga Stanley**, koordinátor aktivit ESG ROSSMANN, spol. s r.o.
- **David Kubla**, ředitel úseku spolkových činností a propagace České společnosti pro jakost
- **PaeDr. Petr Paksí, DBA**, jednatel a obchodní ředitel JAP FUTURE s.r.o.
- **Tomáš Hudera**, majitel firmy HUDERA A SYN s.r.o.

Biosegment roste, ale zůstává nedostatečně využitý

Zájem o biopotraviny v Česku roste, a to trojnásobným tempem oproti konvenčním potravinám. Přesto jejich podíl v potravinových kategoriích zůstává relativně nízký – v loňském roce za ně zákazníci utratili sedm miliard korun.

Potenciál k dalšímu růstu je tedy značný, zejména pokud se podaří lépe provázat domácí produkci s obchodní sférou a zajistit cílenou podporu ze strany státu. Ukázal to červnový odborný seminář České biopotraviny: Jak zvýšit jejich dostupnost a konkurenceschopnost na trhu, pořádaný Ministerstvem zemědělství, Českou technologickou platformou pro ekologické zemědělství a Svazem obchodu a cestovního ruchu ČR. Spotřebitelé po inflační krizi znovu objevují kvalitní a udržitelné produkty. Roste poptávka po regionálních potravinách, rostlinném sortimentu a výrobcích podporujících zdravý životní styl. Maloobchod na tento trend reaguje –

rozšiřuje nabídku biopotravin, zviditelňuje je prostřednictvím značení a kampaní, a zároveň investuje do edukačního obsahu, který vysvětluje přínosy ekologické produkce. Významnou roli hrají privátní značky.

Prosazování českých biopotravin je zatím omezené především kvůli nízkým objemům výroby, nárokům na logistiku, rozdílným standardům balení a nákladům na zpracování. Tam, kde se daří navázat přímou spoluprací mezi farmáři a obchodními řetězci, však bioprodukty úspěšně rostou. Jedním z doporučení, které na semináři zaznělo, je vznik jednotné značky typu Bio z Česka, která by jasně označovala český původ a kvalitu. „Obchod dlouhodobě podporuje domácí biopotraviny, ale musí především začít fungovat stát. Potřebujeme odstranit zbytečnou byrokracii pro producenty biopotravin, investovat do zpracovatelských kapacit a vytvořit důvěryhodnou značku, která zákazníkům jednoduše řekne: tohle je české bio, kterému můžete věřit,“ uvedl prezident SOCR ČR Tomáš Prouza.

(tz)

KZPS ČR pro zdraví zaměstnanců ve firmách

Zaměstnavatelé chtějí být aktivními partnery v péči o zdraví pracovní populace, zaznělo na konferenci Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR, která se uskutečnila v červnu v Praze.

Pod názvem Role zaměstnavatelů v péči o zdraví zaměstnanců otevřela důležitou debatu o udržitelnosti českého zdravotnictví a roli zaměstnavatelů v oblasti prevence a péče o zdraví. Konference se uskutečnila pod záštitou Ministerstva zdravotnictví ČR, Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Markéty Pekarové Adamové. Vystoupila řada expertů a zástupců institucí i firem.

„Hlas českých zaměstnavatelů v oblasti českého zdravotnictví je stále silnější. Nejen proto, že jakožto majoritním plátcům zdravotního pojištění je pro nás klíčové, aby byl Fond veřejného zdravotního pojištění udržitelný, a to včetně hospodaření jednotlivých zdravotních pojišťoven. Klíčová je pro nás také naše role zaměstnavatelů v oblasti péče o zdraví našich zaměstnanců, a to jak formou prevence, tak intervencí v oblastech fyzického a duševního zdraví,“ uvedl Jiří Horecký, prezident KZPS ČR. Program se

věnoval jak fyzickému zdraví a ergonomii na pracovišti, tak psychické pohodě zaměstnanců, stresu, syndromu vyhoření a firemní kultuře.

Významná byla prezentace ředitele Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR prof. Ladislava Duška, který představil aktuální data o zdravotním stavu české pracovní populace a jeho dopadech na výkonnost a ekonomiku. Zaměstnavatelé čelí rostoucímu dopadu nemocnosti na pracovní trh i ekonomiku. Prezentovaná data ukazují, že téměř 900 000 osob ve věku 20–64 let trpí hypertenzí, více než dvě třetiny mužů a polovina žen má nadváhu nebo obezitu. Tyto faktory významně přispívají k rozvoji chronických onemocnění, která jsou hlavní příčinou předčasných úmrtí, zejména kardiovaskulárních a onkologických. Nově přitom díky Národnímu zdravotnickému informačnímu systému dokážeme kvantifikovat nejen zdravotní, ale i sociální dopady chronických onemocnění, například u diabetu nebo srdečního selhání.

Konference poukázala na nutnost systémové podpory prevence i na možnost aktivní spolupráce zaměstnavatelů, státu a zdravotních pojišťoven. Výstupy z diskuzí poslouží jako podklad pro další návrhy na zlepšení podmínek ve firmách a na posílení role zaměstnavatelů v ochraně zdraví pracovníků.

(tz)

Partneři www.iprosperita.cz

partner plus:

partneři:

odborní partneři:

Prosperita vás provází děním v businessu už 26 let!

Pro školáky digitální směr, ale podle deset let starých učebnic

Zní to jako pohádka, ale se špatným koncem. Společnost požaduje vzdělance, hledá talenty, potřebuje mladou generaci s motivací přetvářet svět. Jenže podle Koalice učebnicových nakladatelů se děti velmi často učí z knížek starých deset a více let. Školy na nové učebnice prý nemají peníze. Současné ministerstvo po nich chce, aby intenzivně zaváděly nové postupy a aktivity v návaznosti na probíhající reformu rámcových vzdělávacích programů. Musí například ve všech předmětech rozvíjet digitální kompetence.

Koalice učebnicových nakladatelů se situaci není spokojená. Nechala si například Evropou zpracovat srovnání pořizovacích nákladů učebnic, pro jednoduché počty vybrala ve všech zemích stejnou učebnici: matematiku pro 6. třídu základních škol. Česká učebnice byla například osmi sledovanými zeměmi nejlevnější, školy vyšla na necelých 10 eur (při 184 stránkách). Srovnatelná učebnice v Rakousku přitom stojí téměř 50 eur (při 80 stránkách). Dražší jsou přitom učebnice nejen v zemích západní Evropy, ale například i v Bulharsku. Tedy české učebnice jsou v porovnání s učebnicemi v Evropě levnější, přesto ve školách chybí. Podle srovnání European Educational Publishers Group (EEPG) z roku 2023 mají v průměru starší učebnice než v Česku už jen v Řecku a Litvě.

V ČR stát ročně vydává na nové učebnice zhruba 400–500 milionů korun, částka na žáka navíc není přesně stanovena. Řada dalších evropských zemí má přitom stanovenou pevnou částku na jednu osobu, zpravidla v rozmezí 50 až 100 eur. V ČR je přitom letos na základních školách více než milion dětí, i při ekvivalentu 50 eur by tak na učebnice mělo mířit zhruba třikrát více peněz než nyní. Školní rok skončil, nabízí se tedy řada otázek. Položili jsme je Lukáši Tykalovi, mluvčímu Koalice učebnicových nakladatelů:

Vaše koalice se bouří. Proč?

Nakladatelé učebnic jsou mnohými označováni za viníky stavu, kdy se ve školách učí podle deset let starých učebnic. To ale není jejich vina. Nakladatelé mají ve svém portfoliu moderní učebnice, včetně digitální podpory, nicméně školy nejsou schopny – kvůli dlouhodobé nedostatečnému financování – je zakoupit. A to i přesto, že české učebnice patří k nejlevnějším v Evropě.

Tvrdíte, že nízké ceny českých učebnic jsou pro nakladatele takřka likvidační. Je to opravdu tak zlé?

Ano. Například učebnice matematiky je v Česku pětkrát levnější než v Rakousku, a přitom má srovnatelný rozsah. Navíc obsahuje plnou digitální podporu, do jejíhož vývoje nakladatelé vkládají každý rok nemalé částky. Přesto právě na učebnicích školy často šetří nejvíce, protože nemají zajištěné předvídatelné financování.

Dlouhodobý cenový tlak a nejistota v systému financování výrazně ohrožují kvalitu výuky.

Co způsobilo tuto situaci?

Jde o kombinaci více faktorů. Historicky u nás nikdy nebyl zaveden jasně daný systém financování učebnic podle počtu žáků, jako je tomu v mnoha evropských zemích. Školy tak často nevědí, s jakým rozpočtem mohou počítat, a jsou nuceny šetřit. K tomu se přidává vysoká konkurence mezi nakladateli, která sama o sobě může být pozitivní, ale v podmínkách nejistého financování tlačí ceny učebnic dolů pod únosnou mez. Výsledkem je, že školy často nakupují učebnice velmi sporadicky, mnohdy jen při akutní potřebě.

Prodáváte ale vlastně to nejcennější, co na trhu je – vědění, znalosti, tedy to, co vede ke vzdělanosti národa. Nabízíte radu, a jak se říká, dobrá rada drahá. Není to dostatečný argument k tomu, aby byly v České republice učebnice náležitě doceněné?

Přesně tak. Kvalitní učebnice tvoří odborníci, zkušení učitelé, vědci, ilustrátoři, redaktori. Každá stránka je výsledkem mnoha hodin práce a ověřování. Přesto učebnice často zůstávají na okraji zájmu vzdělávací politiky. Je paradoxní, že mluvíme o modernizaci školství, digitálních

kompetencí či umělé inteligenci, a přitom v některých třídách děti stále pracují s učebnicemi z doby dávno minulé. Pokud chceme skutečně vzdělanou společnost, musíme investovat i do samotného obsahu výuky – tedy do učebnic.

Jak vzdělaný je národ, tak se vyvíjí ekonomika. A na to nemají školy, potažmo stát, peníze?

Vzdělání je jednou z klíčových investic do budoucnosti země. A přesto na tak základní věc, jako jsou kvalitní učebnice, v rozpočtu často téměř nic nezbyvá. Český stát vydává na učebnice méně než půl procenta z celkového školského rozpočtu. Například v Rakousku stát každoročně pořizuje téměř devět milionů nových učebnic pro více než milion žáků. V Česku je průměrně stáří učebnic přes devět let, a to má přímý dopad na kvalitu výuky.

Umělá inteligence se řítí světem, naši zem nevyjímaje. Učivo se digitalizuje, požadavky na znalosti se vyvíjejí. K tomu jsou potřeba učebnice jiné než před 20 lety. Přesto žákům slouží, jak tvrdíte, knihy deset i více, dokonce někde až 20 let staré, jejichž pojetí dnešním trendům neodpovídá. Co si o tom myslet?

Je to situace, která není dlouhodobě udržitelná. Takové učebnice neodpovídají aktuálním vědeckým poznatkům, trendům v pedagogice ani způsobu života dětí v digitální době. Přitom právě učebnice jsou jedním z hlavních nástrojů, jak školám pomoci reagovat na nové výzvy, jako je například rozvoj digitálních kompetencí nebo integrace umělé inteligence do výuky. Pokud školy nemají možnost moderní materiály pořizovat,

Lukáš Tykal, mluvčí Koalice učebnicových nakladatelů

dochází k výraznému znevýhodnění žáků a stagnaci celého vzdělávacího systému. Je třeba, aby učebnice reflektovaly dnešní realitu – a to bez odpovídající investice není možné.

Má vaše profesní uskupení představu, jak situaci řešit? Tedy jak zpřístupnit moderní učebnice školákům za ceny, které pokryjí náklady na jejich vytvoření, výrobu, distribuci? Zaplatí autory, jejich know-how?

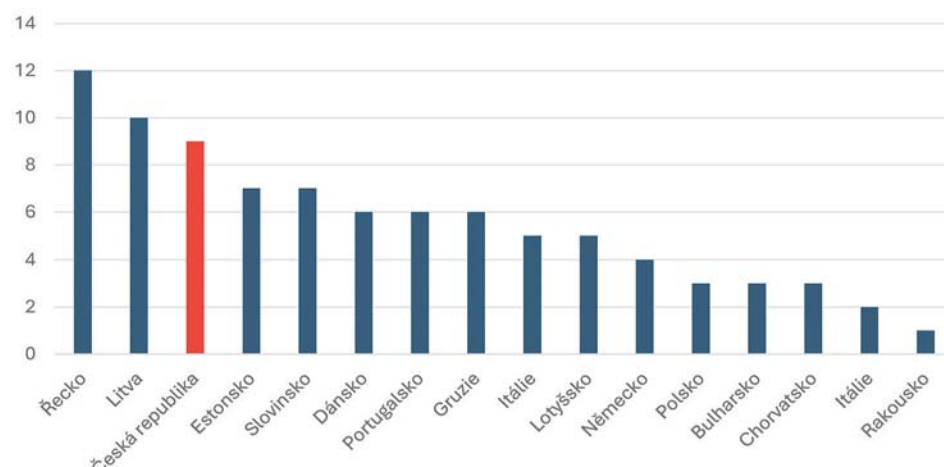
Ano, máme konkrétní návrhy. Zásadní je zavedení spravedlivého, předvídatelného a transparentního systému financování učebnic. Navrhujeme, aby stát stanovil pevnou roční částku na každého žáka, kterou školy mohou využít na pořízení učebnic podle svých potřeb. Tento systém je běžný v mnoha evropských zemích a osvědčil se. Dále podporujeme otevřenou soutěž mezi nakladateli, která zajišťuje rozmanitost, kvalitu a různorodost výuky pro pedagogy. Jsme připraveni jednat s Ministerstvem, školami i zřizovateli, a nabídnout odborné zázemí, zkušenosti a spolupráci, která povede ke skutečné modernizaci výuky.

Kdo by vás měl či mohl vyslyšet a pokusit se to změnit?

Ministerstvo školství, ale také zákonodárci, regionální zřizovatelé škol a další aktéři vzdělávací politiky. Pokud chceme zlepšit úroveň vzdělávání v Česku, nemůžeme se vyhýbat otázce, z čeho se děti učí. Věříme, že s dostatečnou politickou vůlí a ochotou ke spolupráci můžeme nastavit systém, který bude stabilní, spravedlivý a přinese skutečnou změnu.

otázky připravila Eva Brixí

Průměrné stáří učebnic ve vybraných evropských zemích

Ozvěny konference Byznys s Inovacemi 2025

Rozpočet na VaVal a jeho výhled s ohledem na končící vládu, nový zákon o výzkumu, vývoji, inovacích

a transferu znalostí, podpora aplikovaného výzkumu do budoucna, hodnocení aplikovaného výzkumu – současnost a budoucnost, transfer a jeho podpora. To byla hlavní témata panelové diskuse se zástupci poskytovatelů veřejné podpory aplikovanému výzkumu pořádané Asociací výzkumných organizací v dubnu v Praze.

Setkání odborníků se účastnila Ing. Ilona Müllerová, DrSc., místopředsedkyně AV ČR, Doc. Ing. Karel Havlíček, Ph.D., MBA, místopředseda poslanecké sněmovny PČR, náměstek ministra zemědělství Ing. Miroslav Skřivánek, Ph.D., vrchní ředitel ministerstva průmyslu a obchodu Ing. Petr Očko, Ph.D., předseda TAČR prof. Ing. Petr Konvalinka, CSc., a Ing. Libor Kraus, prezident AVO.

Diskuzi moderoval viceprezident AVO RNDr. Jan Nedělník, Ph.D. Všichni účastníci ve svých vystoupeních zdůraznili význam aplikovaného výzkumu a vývoje pro budoucí růst inovací a konkurenceschopnosti české ekonomiky. V diskuzi bylo v tomto kontextu poukázáno na potřebu zvratu v podpoře aplikovaného výzkumu. V posledních letech v oblasti podpory výzkumu a vývoje došlo k výrazné změně právě v neprospěch aplikovaného výzkumu. Rozpočet na VaVal v předchozích letech byl navíc poznamenán výrazně inflačním vývojem a podpora v této oblasti dlouhodobě stagnuje. Valorizace výdajů na VaVal ze státního rozpočtu byla nízká a směřovala především do institucionální podpory vysokých škol. Otázkou pro budoucí vývoj také je, zda nezakotvit v připravované nové právní úpravě určitý závazek státu na růst finančních prostředků na VaVal.

Poskytovatelé veřejné podpory na aplikovaný výzkum hovořili také o programech v jejich gesci. Do popředí se musí dostat rovněž podpora testbedů. Proporce institucionální a účelové

podpory by měla doznat změn. Při nedostatku peněz a konstrukci rozpočtu se zaměřením více na institucionální financování dochází k výraznému nárůstu předkládaných projektů ucházejících se o účelovou podporu, což se projevuje i v jejich nižší úspěšnosti, přestože může jít o přínosné projekty.

Pokud jde o návrh nového zákona o výzkumu, vývoji, inovacích a transferu znalostí, shodli se přítomní na řadě jeho nedostatků. Kriticky poukazovali na spíše rostoucí administrativní zátěž, chybějící potřebné řešení otázek institucionálního financování, poměrně rozsáhlé deklaratorní pasáže, zavádění nových pojmů (otevřená věda, orientovaný výzkum ad.) či mediální podporu transferu znalostí. Navrhovaná právní úprava je více založena na ovlivňování této oblasti státem. Značným problémem se ukázala komunikace při přípravě zákona. Ze strany AVO i poskytovatelů veřejných prostředků bylo poukazováno na způsob vypořádání připomínek k zákonu; nepřijetí připomínek nebylo většinou vysvětleno.

V řadě vystoupení zazněl požadavek na hledání cest k vyššímu využití výsledků aplikovaného výzkumu v praxi. V tomto směru bylo poukazováno i na větší programovou podporu kolaborativního výzkumu. Od státu by se mělo celkově pak očekávat vytváření proinovativního prostředí pro VaVal. Účastníci hodnotili pozitivně úlohu Asociace výzkumných organizací v oblasti podpory aplikovaného výzkumu a vývoje, a vydvihli otevřenou a korektní komunikaci s ní. Potřebu pokračovat v konstruktivních konceptních debatách se zástupci veřejné správy, AV ČR i dalších zainteresovaných subjektů vyjádřil v závěru jednání prezident AVO Ing. Kraus, který také ocenil shodu diskutujících na nutnosti vyšší podpory výzkumu, vývoje a inovací v soudobých ekonomických a společenských podmínkách.

Po ukončení panelové diskuse následovalo Valné shromáždění členů AVO, na kterém mimo jiné proběhly volby do orgánů AVO (předsednictvo a kontrolní komise) na období let 2025–2029. Prezidentem byl zvolen Ing. Libor Kraus, viceprezidentem RNDr. Jan Nedělník, Ph.D. (tz)

O pravosti a kvalitě výrobků, našich každodenních společníků

Už jste se také napálili? V dobré víře jste zakoupili okna, střechu, nebo třeba nábytek, protože vám prodejce tvrdil, že jde o konkrétní kvalitní značku, která za své výrobky ručí? Avšak při prvním problému jste zjistili, že avizovaný výrobce se zakoupeným produktem nemá nic společného. Bohužel, i takové příběhy se na českém trhu dějí. Jak se proti falzifikátům brání výrobci? A jak si může laik ověřit pravost dodávaných produktů?

Chtějte okna s rodokmenem

Pořídili jste nová kvalitní okna ve snaze zkrátit výdaje za vytápění, ale po první zimě jste zjistili, že jste si v podstatě nijak nepomohli, protože okna netěsní? Zde je jednoduchá rada – o jejich původu se totiž lze přesvědčit ještě před tím, než podepíšete smlouvu. „Pro ověření pravosti našich oken máme k dispozici službu, která je každému snadno dostupná – stačí na našich webových stránkách v záložce Moje VEKRA vyplnit číslo nabídky, smlouvy nebo zálohové či koncové faktury a okamžitě vidíte, zda si skutečně kupujete okna VEKRA,“ uvedl Tomáš Pilský, ředitel pro nové technologie společnosti VEKRA, největšího českého dodavatele oken a stínění na

klíč, a pokračoval: „Bohužel se totiž občas setkáváme s tím, že někteří konkurenční dodavatelé zneužívají pozice a jména naší společnosti a neoprávněně nabízejí svá okna pod značkou VEKRA.“

U plechových krytin napoví záruka

A s podobnými nekalými praktikami se lze setkat i při pořizování nové střechy. Zde navíc mohou o skutečném původu krytiny napovědět záruční podmínky. „V minulosti se stávalo, že někteří prodejci či řemeslníci nakoupili levné

krytiny, často ze zahraničí, které poté zabalili do ochranných fólií s logem SATJAM a kupující na první pohled nic nepoznal. Když se na nás pak majitelé obrátili s nějakou žádostí, byli překvapeni, že jsme jim nemohli vyhovět. Naši zákazníci přitom střechu SATJAM poznají velice lehce, poskytujeme totiž možnost Registrační záruky v délce až 60 let. Pro její získání stačí na našich webových stránkách do půl roku od výroby zaregistrovat unikátní číslo zakázky, kterým je od nás z výroby každá krytina opatřena. Pokud to jde provést, je to potvrzením, že jde skutečně o produkty naší výroby,“ objasnil Ondřej Haška, obchodní a marketingový ředitel společnosti SATJAM, předního českého výrobce plechových střech.

Ochrana před falzifikáty

Padělání se však nevyhýbá ani odvětví dřevního a okenního kování, či nábytkářskému průmyslu. Například česká rodinná manufaktura M&T vyrábějící designové kování pro dveře a okna používá pro jasnou identifikaci svých produktů minimalistické logo M&T, které na výrobky razí rovnou ve výrobě. Je uvedeno převážně na rozetě nad rukojetí nebo ve spodní části rozetě.

A zkušenosti s falešným vydáváním produktů pod jinou značkou sdílí i největší český

výrobce nábytkových dvířek a kuchyňských sestav: „Často jsme bývali voláni k reklamacím dvířek, která byla vydávána za naše výrobky, ale realita byla jiná. Proto jsme přistoupili k jasné identifikaci našich dvířek – jejich zadní strana je vždy opatřena stříbrnou holografickou pečeti, kterou nelze lehce napodobit ani odstranit,“ sdělil Martin Dusík, zástupce společnosti Trachea Wood.

Pomůže i výrobní číslo

Další výrobci pak identifikují své produkty pomocí výrobního čísla. Například společnost Dřevojas jím značí každou koupelnovou skříňku, kterou vyrobí, což slouží zejména k identifikaci produktu v případě potřeby náhradního dílu nebo reklamace.

Ne nadarmo se říká: „Důvěřuj, ale proveď!“ a proto dnes mnozí kvalitní výrobci umožňují snadné ověření pravosti svých produktů, abyste měli jistotu, že za své peníze dostanete opravdu to, co jste si zaplatili.

materiál byl připraven ve spolupráci se společnostmi Dřevojas (www.drevojas.cz), M&T (www.kliky-mt.cz), Satjam (www.satjam.cz), Trachea Wood (www.trachea.cz), VEKRA (www.vekra.cz) a agenturou Dendrit

Družstevnictví pro 21. století, nadčasový podnikatelský model

dokončení ze strany 1

Nicméně mladší generace čím dál častěji hledá podnikatelské formy, které nejsou pouze o maximalizaci zisku, ale i o přínosu pro komunitu. Družstva nabízejí možnost, jak propojit podnikání s hodnotami, které jsou pro dnešní generaci stále více důležité – jako jsou udržitelnost, odpovědnost a rovnost. Družstevní podnikání dnes mimo jiné přináší inovace do maloobchodu i výroby, je partnerem municipalit v řešení nedostatku bydlení.

Naléhavý je i generační problém, starší lidé odcházejí do penze, hledají za sebe náhradu. Daří se to?

Generační obměna v družstvech je skutečně výzvou, ale zároveň příležitostí pro příchod mladých a dynamických lídrů. V rámci Družstevní asociace se zaměřujeme na podporu rozvoje mladých talentů. Chceme zajistit, aby nová generace byla schopna převzít vedení a pokračovat v inovacích, které družstva přinášejí.

Co jsou tedy aktuální klíčové inovace, které družstevnictví přináší?

Družstevnictví dnes prochází velkými změnami, které se týkají nejen technologií, ale i způsobu, jakým družstva reagují na potřeby moderní společnosti. Jedním z velmi viditelných

příkladů je síť prodejen COOP 24/7, kterou jako první v ČR začal provozovat Svaz českých a moravských spotřebních družstev. Tyto prodejny jsou plně automatizované a otevřené non-stop, čímž se zajišťuje dostupnost kvalitních potravin v oblastech, kde není ekonomicky výhodné provozovat klasické obchody s delší provozní dobou. Tento model nejen zvyšuje komfort pro zákazníky, ale pomáhá také zachovat venkovské obchody, a tím posiluje místní komunitu.

Družstevnictví má skutečně v Česku velmi silnou tradici, která sahá až do roku 1847, kdy bylo u nás založeno první družstvo, pouhé tři roky po celosvětově prvním družstvu v Anglii. Na družstevním principu vznikla například sbírka na stavbu Národního divadla. Družstevníci stojí za zřízením Petřínské rozhledny nebo pražské zoologické zahrady.

V zemědělství jde například o rozvoj odbytových družstev, jako například Mléko.cz, která pomáhají farmářům vyjednat lepší ceny za jejich produkty a investovat do moderních technologií, například do robotických dojíren, což vede k lepší kvalitě života zvířat i k udržitelnějšímu zemědělství. Dalším příkladem může být Chmelařské družstvo Žatec, které zastupuje významnou většinu produkce chmele u nás. Am-

bice je ale daleko větší. Rozšířit působnost odbytových družstev také do zpracování (potravinářství), logistiky, nebo i maloobchodu, a to i v případě ostatních komodit. Funguje to v zahraničí a pro vyšší přidanou hodnotu českého zemědělství a potravinářství jde o jednoznačnou příležitost.

A nemělo by se družstevnictví také více medializovat? Mám pocit, že je to v současnosti tak trochu svět sám pro sebe...

Máte naprostou pravdu. Družstevnictví by si zasloužilo daleko více pozornosti v médiích. I přes svůj význam a historii není dostatečně zviditelnováno. Musíme se soustředit na to, abychom ukázali, že jde o moderní, dynamický a velmi relevantní způsob podnikání pro 21. století. Družstevní asociace se na to již zaměřuje, cílí zejména do domácích médií, protože úspěchy družstev si to plně zaslouží.

Přitom družstva přinášejí na český trh řadu nových výrobků, služeb, myšlenek... Často jsou jejich členové nositeli inovativních nápadů, mohou být vzorem pro ostatní... V čele například výrobních družstev je i mnoho žen, zrcadlo toho, že manažerská profese je ženami plně zvládnutelná.

Ano, družstevnictví skutečně přináší na trh nová řešení, která jsou často příkladem inovace a kreativního přístupu k podnikání. Z oblas-

ti výrobních družstev mohou z poslední doby jmenovat například Kooperativu Uhlířské Janovice, Kovobel Domažlice, Severochemu Liberec nebo Granát Turnov, tedy družstva, která mají vlastní výrobky, výzkum a inovace. Mnoho výrobních družstev, jako jsou například družstva v oděvní nebo chemické výrobě, vedou ženy, které přinášejí do managementu nové perspektivy, efektivní řízení a přispívají k větší rovnováze v těchto organizacích. V této souvislosti bych chtěl připomenout, že výrobnímu družstevnictví se věnovalo červnové číslo vašeho časopisu.

Družstevnictví má v Čechách hluboké kořeny, i když vzniklo v Anglii. O čem vypovídají čísla?

Družstevnictví má skutečně v Česku velmi silnou tradici, která sahá až do roku 1847, kdy bylo u nás založeno první družstvo, pouhé tři roky po celosvětově prvním družstvu v Anglii. Na družstevním principu vznikla například sbírka na stavbu Národního divadla. Družstevníci stojí za zřízením Petřínské rozhledny nebo pražské zoologické zahrady.

Dnes družstevní sektor zahrnuje více než 690 bytových družstev, 175 výrobních družstev, 539 zemědělských družstev a 44 spotřebních družstev. V oblasti zemědělství, která je tradičně nejvíce spjata s družstevnictvím, spravují družstva více než 30 % zemědělské půdy v ČR a podílejí se na významné části produkce potravin.

za odpovědi poděkovala Eva Brixí

Lídrři firem hledají rovnováhu mezi technologií a lidskými dovednostmi

Podle nejnovějších globálních průzkumů společnosti ManpowerGroup se technologií lídrři i zaměstnavatelé po celém světě snaží vyrovnat s rychlými změnami, které přináší umělá inteligence. „AI dnes prostupuje všemi oblastmi podnikání – ve výrobě se využívá pro prediktivní údržbu strojů, optimalizaci procesů nebo řízení dodavatelských řetězců. V HR automatizuje nábor, analyzuje životopisy, personalizuje školení a pomáhá s plánováním kapacit. V marketingu se stará o analýzu zákaznického chování, generování obsahu a cílení kampaní. V zákaznickém servisu nahradila tisíce operátorů inteligentními chatboty. Ve financích zajišťuje detekci podvodů, scoring klientů i řízení rizik. A v samotném IT je AI revolucí v revoluci – od psaní kódu přes testování až po správu systémů. Pomáhá programátorům generovat části kódu, zefektivňuje vývoj softwaru, optimalizuje infrastrukturu, a díky autonomní správě sítě mění i roli administrátorů. AI není jen nástrojem, ale spoluvůrcem budoucnosti businessu,“ uvedla Jaroslava Rezlerová, generální ředitelka ManpowerGroup.

Umělá inteligence zároveň klade nové nároky na zaměstnance i jejich dovednosti. Přestože se obavy z masového nahrazování lidské práce AI zatím nepotvrzují, firmy i jednotlivci cítí tlak na adaptaci. Více než 80 % CIO a IT lídrů uvádí, že pozorují změny v náborových vzorcích v důsledku AI a technologického pokroku. Podle průzkumu ManpowerGroup mezi 520 zaměstnavateli v ČR si kolem 70 % z nich myslí, že do pěti let se díky automatizaci a AI promění řada pozic. Nejvíce v oblastech, jako je právě IT, produkce a výroba, logistika, obchod a marketing.

Podle studie ManpowerGroup CIO Outlook 2025 Key Priorities for Tech Leaders je

kyberbezpečnost největší výzvou dnešních technologických lídrů. Na 41 % CIO uvádí, že právě bezpečnost je to, co je děsí nejvíce. Následují výzvy v oblasti AI (19 %) a optimalizace technologií (15 %). Více než tři čtvrtiny firem (77 %) plánují zvýšit své investice do kyberbezpečnosti.

Generativní AI se mezitím etablovala jako klíčový trend, ale s určitou dávkou obezřetnosti. Zhruba 36 % technologických lídrů vnímá AI jako revoluční technologii, která však ještě potřebuje další vývoj, zatímco 33 % stále považuje její reálný přínos za nejasný. Jen 10 % CIO uvedlo, že mají AI plně integrovanou do celé organizace. „V českém i globálním kontextu

dnes vidíme, že AI není jen buzzword. Je to skutečný transformační faktor. Až 53 % zaměstnavatelů už používá AI nástroje při náboru a onboardingu, ale zároveň si třetina z nich uvědomuje, že AI nedokáže nahradit lidské dovednosti jako etické rozhodování, empatii nebo osobní přístup. Tyto „power skills“ se stávají novou konkurenční výhodou,“ řekla Jaroslava Rezlerová.

Zatímco firmy od svých zaměstnanců očekávají technologickou gramotnost a schopnost efektivně pracovat s AI, realita ukazuje na meze v přípravě. Z průzkumu společnosti ManpowerGroup vychází, že jen 28 % firem pravidelně školí své IT zaměstnance v nových technologiích. Zároveň roste význam tzv. AI literacy – schopnosti nejen AI používat, ale porozumět jejím limitům, rizikům i etickým aspektům. Zaměstnanci, kteří tuto dovednost zvládnou, mají podle dat ManpowerGroup výrazně lepší šanci na kariérní růst. V některých firmách je schopnost práce s AI zohledňována v hodnocení výkonu.

„Digitalizace trhu práce je nevyhnutelná. Co však ovlivnit můžeme, je způsob, jak se na ni připravíme. Naše data ukazují, že 87 % zaměstnanců věří ve svou schopnost zvládnout svou práci i v době rychlého technologického pokroku, ale zároveň jen 20 % firem je skutečně připraveno zajistit, aby AI systémy byly transpa-

rentní a bez předsudků. Právě tady vzniká prostor pro lidské vedení a důležitost HR, které propojuje technologie s lidmi,“ dodala Jaroslava Rezlerová.

Z dat vyplývá, že nejefektivnější přístup je kombinace automatizace rutinních úkolů s důrazem na lidské schopnosti v oblastech jako kreativita, strategické rozhodování nebo týmová spolupráce. Firmy, které přistupují k AI jako k doplňku, nikoli náhradě lidské práce, získávají konkurenční výhodu. Podle společnosti ManpowerGroup by měli zaměstnavatelé upravit pracovní role tak, aby využívaly AI efektivně a bezpečně, investovat do upskillingu a reskillingu a podporovat kulturu otevřenosti, spolupráce a kontinuálního vzdělávání.

Technologická revoluce vedená umělou inteligencí mění svět práce rychleji než kdy dříve. Firmy po celém světě se snaží najít rovnováhu mezi efektivitou, bezpečností a lidským rozměrem. Výzkumy ManpowerGroup potvrzují, že budoucnost práce nebude jen o nástrojích, ale především o schopnosti lidí spolupracovat s technologiemi. Úspěšné organizace budou ty, které investují do rozvoje dovedností svých zaměstnanců, přetvoří pracovní roli a přijmou AI jako partnera, nikoli hrozbu. Zároveň bude klíčové nepodceňovat lidské faktory jako empatii, komunikaci a kritické myšlení, které AI nedokáže nahradit. (tz)

Zaměstnavatelé mění pohled na věk, generace 50+ získává více pracovních příležitostí

Čeští zaměstnavatelé si začali uvědomovat přínos starších pracovníků. Podle aktuálního průzkumu personální agentury Grafton Recruitment zaměstnanci ve věku 50+ aktivně nabírá plných 82 % firem. Roli přitom hraje nejen nedostatek kandidátů na trhu práce, ale v rostoucí míře i kvality, které tato generace přináší – zkušenosti, loajalita, stabilita.

Zájem o nové zaměstnance zůstává v ČR i nadále vysoký – podle průzkumu Grafton Recruitment aktuálně hledá nové pracovníky 83 % firem. Nejčastěji kvůli přirozené obměně zaměstnanců (41 %), třetina firem plánuje expanzi a 8 % reaguje na vysokou fluktuaci. V takové situaci roste význam každé dostupné pracovní síly – a generace 50+ nabízí spolehlivou a dříve často přehlíženou rezervu. „Data našeho průzkumu ukazují na pozitivní trend – firmy si za-

čínají více cenit zaměstnanců 50+. Nejde přitom jen o nutnost reagovat na demografický vývoj, ale i o strategické rozhodnutí. Starší pracovníci přinášejí do týmů stabilitu, zkušenosti, a často i klíčové kompetence pro zvládání změn,“ řekla Jitka Kouba, marketingová ředitelka Grafton Recruitment, s tím, že zaměstnanci ve věku 50 a více let jsou stále častěji vnímáni nejen jako zdroj odborného know-how, ale také jako stabilizační prvek týmů s přirozenou schopností vést mladší kolegy a podporovat kulturu sdílení. Oceňováni jsou i pro svou pragmatickou povahu, schopnost zachovat klid v krizových situacích, nízkou fluktuaci a dlouhodobé uvažování.

Mezi sektory, které jsou zaměstnávání této věkové skupiny nejotevřenější, patří zejména obory bez vysoké fyzické zátěže. Stále častěji jde i o mezinárodní společnosti, které v souladu se svými ESG cíli podporují rozmanitost v týmech, a to včetně rozmanitosti věkové.

Přestože firmy deklarují větší otevřenost vůči starším generacím uchazečů, hledání práce pro ně stále úplně jednoduché není. Z průzkumu Grafton vyplývá, že jen 43 % respondentů z generace X a 51 % z generace Boomers označilo hledání zaměstnání za snadné či spíše snadné. „Tento výsledek bohužel ukazuje, že starší uchazeči stále narážejí na předsudky – například že nejsou dostatečně flexibilní, nezvládají moderní technologie nebo že jejich časové horizonty jsou krátké kvůli blížícímu se důchodu,“ řekla Jitka Kouba.

Názor, že kandidáti ve věku 50+ brzy odejdou do důchodu, a tudíž se firmám „nevyplatí“, je dle Jitky Kouby stále méně relevantní. Věk odchodu do důchodu se postupně prodlužuje, a řada lidí z této věkové skupiny tak má před sebou ještě 10–15 let aktivního pracovního života. Zatímco mladší zaměstnanci mění práci častěji, starší uchazeči obvykle hledají dlouhodobé a stabilní uplatnění. Zaměstnavatelé by se proto

neměli ptát „Jak dlouho u nás zůstane?“, ale spíše „Jakou hodnotu může v čase přinést?“

I další zmíněné předsudky lze snadno vrátit. „Z našeho průzkumu například vyplynulo, že lidé 50+ jsou často otevřenější změnám, než se obecně předpokládá – pokud jim dává smysl cíl a mají možnost se do změn aktivně zapojit, pak to rádi udělají. A to i pokud jde o přechod na nové technologie,“ sdělila Jitka Kouba.

K oslovování zkušených kandidátů mohou firmy přispět změnou jazyka pracovních inzerátů, zdůrazněním vstřícnosti k různým věkovým skupinám a nabídkou flexibilních forem práce – například zkrácených úvazků nebo možnosti práce na dálku.

„Zůstaňte otevření změnám, nebojte se ukázat svou hodnotu. Kombinace zkušeností, zralosti a ochoty učit se novému je na trhu práce stále žádanější. Postavte se ke své kariéře aktivně, ukažte, co firmám můžete přinést, a nenechte se odradit předsudky,“ uzavřela Jitka Kouba. (tz)

Přípravy konference Odpady 2025 netradičně vrcholí

Poprvé se chystáme přivítat v Ostravě širokou odbornou veřejnost, abychom společně prodiskutovali nejpalčivější praktické problémy, zkušenosti a aktuální trendy v oblasti hospodaření s odpady.

Chceme otevřeně a pravdivě hovořit o tom, jak zpracovávat komunální odpad, zda třídit, nebo netřídit, jak to dělají jinde, ale rovněž se zmínit o úspěších a výhledech do budoucna. Účast na tomto netradičním fóru přijala řada zkušených odborníků z tuzemska i zahraničí, kteří budou vedeni snahou nejen otevřeně a pravdivě pojmenovat současné problémy, ale nabídnout i některá účinná praktická řešení.

Z odborného programu vybíráme a nabízíme tři základní odborné bloky:

- Současný stav a vývoj odpadového hospodářství
- Ideologizace a byrokratizace v oblasti odpadového hospodářství
- Inovace, inovativní přístupy, best practices

Podrobný časový harmonogram celé konference, včetně konkrétních témat, přednášejících, místa konání, stejně jako přihlášku na akci najdete

na webových stránkách kapkaplus.cz/odpady-pozvanka. Odborný program doplní dva diskuzní panely, do kterých přijali účast například doc. Ing. Ilona Švihlíková, Ph.D., ekonomka, Ing. Olga Dočkalová, Svaz měst a obcí ČR, Ing. Pavlína Kulhánková, MPO, Ing. Bc. Jan Maršák, Ph.D, MŽP, RNDr. Miloš Kužvart, ČAOBH, a řada dalších.

Z doprovodného programu pak nabízíme exkurzi do společnosti OZO Ostrava s.r.o., kde si mohou účastníci prohlédnout provoz nové automatické linky na směsný komunální odpad, první svého druhu v ČR. Tato linka „umí“ ze směsného odpadu vytřídit suroviny dále použitelné k recyklaci (PET láhve, plechovky, fólie a další materiály) a z těch odpadů, které nejsou využitelné jako materiál, ale mají energetický obsah, dokáže vyrobit náhradní palivo pro teplárny, a tak na skládce pak končí jen to, co už nemá žádné další využití. Ostatně o těchto problémech a dalších souvisejících otázkách budou detailněji hovořit zkušební specialisté v rámci jednotlivých odborných bloků s následnou rozpravou v diskuzních panelech.

Na setkání s vámi se těší odborní garanti konference: Ing. Karel Belda, jednatel OZO Ostrava s.r.o., a prof. Ing. Růžena Petříková, CSc., člen OS Rady kvality ČR

1. ročník
odborné konference

**ODPADY 2025
NETRADIČNĚ**

5.–6. listopadu 2025

Best Western Hotel Vista
Kpt. Vajdy 3046/2, 700 30 Ostrava-Jih

 MINISTERO
ŽIVOTNÍHO
PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

 OZO!!!

 **Technické služby
opava**

Firmy v železničním průmyslu nabízejí stovky pracovních míst

Členské firmy Asociace podniků českého železničního průmyslu – ACRI letos nabízejí stovky pracovních míst, stáží a brigád pro absolventy technicky zaměřených středních škol. Nabídka pokrývá celé spektrum pozic – od operátorů CNC strojů, zámečníků, elektrikářů či mechatroniků až po vývojáře, konstruktéry a produktové specialisty. Celkový obrat železničního průmyslu přitom dosáhl v loňském roce 133 miliard korun, což představuje meziroční nárůst o 2,3 %.

„Technické obory jsou dlouhodobě základem konkurenceschopnosti našeho průmyslu. Členové ACRI systematicky podporují mladé talenty a vytvářejí konkrétní pracovní příležitosti pro absolventy středních i vysokých škol,“ uvedla Marie Vopálenská, generální ředitelka ACRI – Asociace podniků českého železničního průmyslu.

Zaměstnavatelé se přitom nesoustředí pouze na nábor hotových pracovníků, ale kladou důraz na dlouhodobou spolupráci se školami. Mnohé společnosti aktivně spolupracují s učiteli, středními průmyslovými školami i technickými vysokými školami. Studenti mají možnost podílet se na odborné praxi ve výrobních provozech, zpracovávat závěrečné práce na reálných tématech nebo se účastnit motivačních a stipendijních programů. Firmy poskytují například stipendia již od druhého ročníku studia a zajišťují také ubytování a stravování.

Pro absolventy vysokých škol připravují některé firmy i propracované trainee programy – například u Škoda Group se většina účastníků tohoto programu následně stává zaměstnanci. Vysokoškoláci mohou navíc soutěžit o Cenu Emila Škody s finanční odměnou až 80 000 Kč.

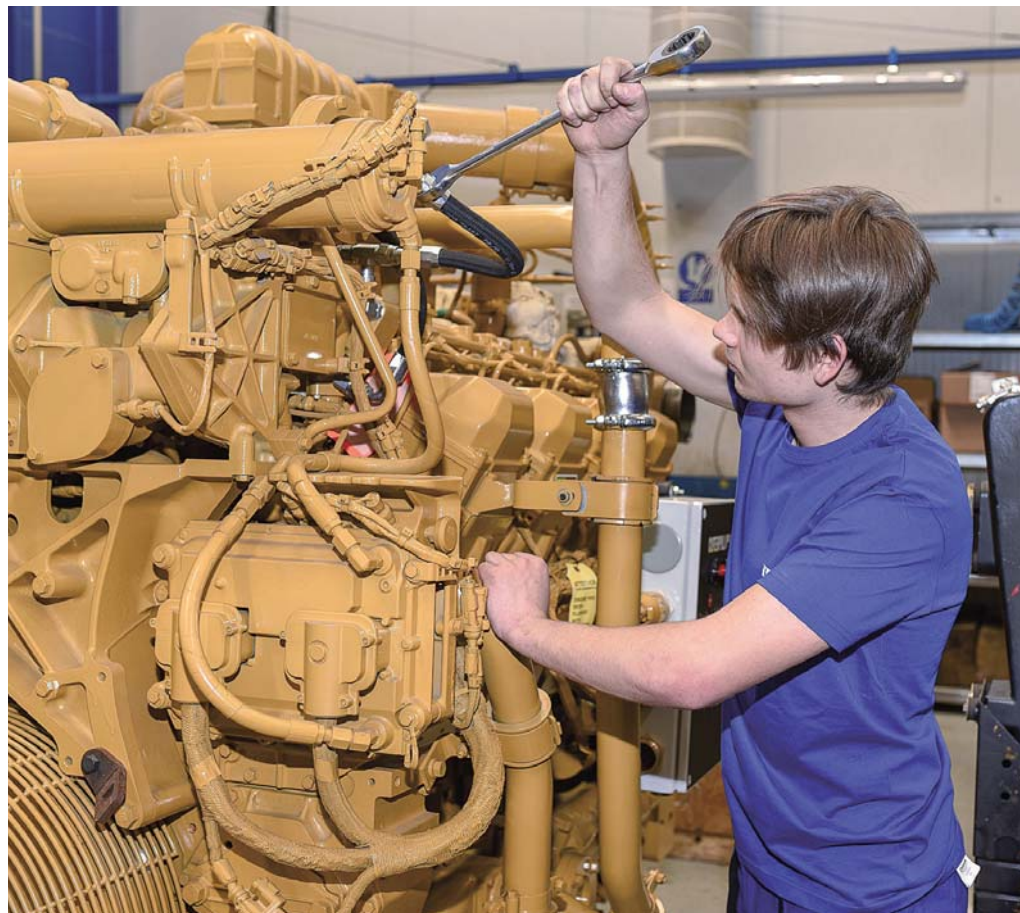
Mzdy pro čerstvé absolventy se pohybují v rozmezí 30 000 – 43 000 Kč měsíčně, přičemž konkrétní výše závisí na vzdělání, specializaci a náplni práce. Společnosti zároveň od začátku nabízejí celou řadu benefitů – příspěvky na stravování, penzijní spoření, možnost dalšího vzdělávání, podporu profesního růstu, nadstandardní dovolenou, služební mobilní telefon, závodní stravování, přístup do fitness center či firemní akce.

Řada firem také otevírá letní odborné stáže a brigády pro studenty technických oborů. Ty nabízejí nejen praktické zkušenosti, ale často i možnost navázání trvalé spolupráce po ukončení studia. Například Třinecké železářny letos vypsaly odborné zaměřené stáže v oblastech, jako jsou geodzie, řídicí systémy, elektroenergetika nebo dopravní stavby.

Přehled konkrétních nabídek od vybraných členů ACRI:

■ **Společnost AVR&D** nabízí každoročně absolventské pozice určené pro čerstvé absolventy středních odborných učilišť, středních průmyslových škol a vyšších odborných škol, zejména se zaměřením na mechatroniku a elektrotechniku. Nejčastějšími pracovními místy jsou přitom pozice mechatronika a zkušební technika. Nástupní mzda se pohybuje v rozmezí 30 000 – 40 000 Kč měsíčně podle dosaženého vzdělání a konkrétní pracovní pozice. Společnost poskytuje širokou škálu benefitů – zajímavou práci na komplexním vývoji výrobků ve stabilním prostředí, týmovou podporu, příjemné pracovní podmínky, spravedlivé finanční ohodnocení, zapojení do vzdělávacích programů, možnost kariérního růstu, pět týdnů dovolené, příspěvek na stravování a zvýhodněné telefonní tarify.

■ **Společnost Bonatrans**, která je největším výrobcem železničních dvojkolí v Evropě, každoročně nabízí absolventská místa v návaznosti na typ dosaženého vzdělání. Přibližně deset praktických míst je určeno pro učně, kteří v průběhu studia absolvovali praxi přímo ve firmě. Přednost mají žáci z oborů, které Bonatrans stipendijně podporuje, a ti, kteří u firmy vykonávali praxi. Kromě toho společnost na základě individuální dohody poskytuje pracovní uplatnění i dalším vybraným absolventům středních

a vysokých škol. Mezi nejčastěji nabízené profese patří obráběč kovů (stipendijně podporovaný obor), dále elektrikář, zámečnický a seřizovač/operátor. U absolventů SŠ a VŠ záleží na aktuální potřebě – nabízeny jsou jak technické, tak administrativní pozice. Nástupní hrubá mzda u dělnických profesí ve směnném režimu se pohybuje kolem 39 000 Kč měsíčně v závislosti na počtu odpracovaných hodin. U technicko-hospodářských pozic (THP) je výše mzdy určena individuálně dle konkrétní profese. Bonatrans jako evropský lídr v oboru sází při náboru na své silné stránky – finanční a ekonomickou stabilitu, péči o zaměstnance a široké možnosti kariérního růstu. Nabízí rovněž řadu finančních i nefinančních benefitů. Brigádnická místa v současnosti neposkytuje, avšak umožňuje realizaci odborných praxí.

■ **Společnost DAKO-CZ**, výrobce brzdových systémů a komponentů pro kolejová vozidla nabízí široké spektrum pracovních příležitostí pro čerstvé absolventy, a to jak ze středních odborných škol, tak z vysokých škol. Absolventi učilišť nacházejí uplatnění především ve výrobě na pozicích obsluha CNC strojů, seřizovač CNC nebo montážní dělník. Vysokoškoláci se nejčastěji zapojují do vývoje, ale také do oddělení obchodu, nákupu, personalistiky či ekonomiky. Mezi nejčastější nabízené profese pro absolventy patří kromě výše zmíněných také konstruktér, vývojový pracovník nebo referent obchodu. Kromě zajímavé nástupní mzdy firma také láká i na širokou škálu benefitů – příspěvky na stravování, dovolenou nad rámec zákona, podporu dalšího vzdělávání a profesního růstu, příspěvky na penzijní spoření či firemní akce. Na léto plánuje DAKO-CZ opět nabídnout brigádnická místa pro studenty středních i vysokých škol. Kromě praxe v reálném provozu podporuje firma studenty při zpracování závěrečných prací a nabízí možnost práce při studiu i finanční příspěvek.

■ **Společnost DT – Výhybkárna a strojírna** se dlouhodobě zaměřuje na výchovu nové generace odborníků v oblasti železničního průmyslu. Ve spolupráci s řadou středních a vysokých škol – například se Sigmundovou SŠ strojírenskou v Lutíně, Švehlovou střední školou polytechnickou Prostějov, SPŠ strojnickou Olomouc, VUT v Brně nebo Univerzitou Pardubice – umožňuje studentům absolvovat odbornou praxi, výcvik a zapojit se do reálných projektů ve výrobě. Mladí technici zde získávají cenné zkušenosti s moderními technologiemi, jako je tepelné zpracování, obrábění či svařování. DT podporuje studenty i formou odborného vedení závěrečných prací a nabízí možnost budoucího uplatnění. Díky úzkému propojení s rodinným prostředím firmy

zde často nacházejí pracovní příležitosti i děti současných zaměstnanců. Zkušenosti se tak doslova předávají z generace na generaci. Už na školách DTVS také vybrané studenty podporuje formou stipendií. Společnost nabízí pracovní pozice například ve vývoji nebo v IT. K oblíbeným benefitům pro zaměstnance patří 13. plat, příspěvky na dopravu, příspěvky na tábory dětí až do výše 8000 Kč na dítě, u kancelářských profesí možnost práce na dálku, pružná pracovní doba a celá řada motivačních odměn.

■ **Společnost MSV Elektronika** aktuálně nabízí místa určená pro čerstvé absolventy středních a vysokých škol se zaměřením na elektrotechniku, strojírenství a informační a telekomunikační technologie. Nejčastějšími pracovními pozicemi, které firma pro absolventy otevírá, jsou konstruktér junior, elektromechanik/oživovač, mechanik/montážní dělník a servisní technik. Nástupní plat se liší v závislosti na konkrétní pozici. Kromě mzdy MSV Elektronika nabízí i širokou škálu benefitů – příspěvek na dopravu, stravenkový paušál, pružnou pracovní dobu, sick days, možnost home office, masáže a kruhové tréninky přímo na pracovišti a další výhody.

■ **Společnost OLTIS Group**, přední dodavatel IT řešení v dopravě, se zaměřuje na absolventy škol s orientací na oblast informačních technologií a dopravy. Nejčastěji nabízenými pracovními místy pro absolventy jsou pozice tester a administrátor provozu IS 24. Zároveň i v letošním roce OLTIS Group nabízí omezený počet brigádnických míst formou dohody o provedení práce na vybraných projektech, přičemž cílovou skupinou jsou studenti středních a vysokých škol se zaměřením na IT nebo dopravu.

■ **Společnost Pars Komponenty**, česká společnost se sídlem ve Studénce, která se specializuje na vývoj a výrobu komponentů pro hromadné dopravní prostředky – například oken či interiérových předělů, se v oblasti podpory absolventů zaměřuje především na spolupráci s místní Střední školou ekonomicko-podnikatelskou Studénka o.p.s., kde je vyučován obor Strojní mechanik. Učňům tohoto oboru pravidelně umožňuje získávat odborné zkušenosti přímo ve výrobním provozu. Nejčastěji obsazované pozice pro absolventy zahrnují strojního zámečníka, operátora CNC, lakýrníka a elektrikáře.

■ **Společnost ReDat Recording**, zaměřující se na vývoj a výrobu pokročilých systémů pro záznam a analýzu hlasové, obrazové a datové komunikace, pravidelně otevírá pracovní příležitosti na různých pozicích, jako jsou produktový manažer, účetní či hardwarový vývojář. Nejčastěji nabízenými pozicemi pro čerstvé absolventy jsou místa vývojářů softwarových aplikací.

■ **Společnost RETEX**, specializující se na vývoj a výrobu netkaných textilií z recyklovaných materiálů s využitím zejména v dopravě, každoročně nabízí absolventská místa zejména pro technicky zaměřené obory v oblasti strojírenství. Mezi nejčastěji obsazované pozice pro čerstvé absolventy patří operátor výroby a vedoucí výrobní linky. Nástupní mzda se pohybuje v rozmezí 31 500 – 43 000 Kč měsíčně v závislosti na konkrétní pracovní pozici. RETEX rovněž nabízí řadu benefitů – stravenky, cafeteria systém, závodní stravování a možnost odborného vzdělávání a školení.

■ **Společnost SVÚM**, výzkumná a zkušební společnost se sídlem v Čelákovcích, specializující se na výzkum, vývoj a testování kovových materiálů, plastů a kompozitů, se zaměřuje zejména na absolventy vysokých škol technického zaměření a na absolventy středních odborných škol, zejména oborů obráběč a elektrotechnik. Nabízí řadu benefitů, například služební mobilní telefon, přístup do fitness centra, pojištění a další výhody. Tradičně i letos společnost umožní brigádu studentům z řad VŠ a SOŠ.

■ **Škoda Group** přistupuje k práci s absolventy systematicky a dlouhodobě, a to již v době jejich studia. Napříč svými lokalitami v Plzni, Praze, Ostravě a Šumperku každoročně hledá uplatnění pro desítky absolventů napříč odděleními. Spolupráci se středními a vysokými školami považuje za klíčovou součást své personální strategie. Nejčastěji hledá elektromechaniky, zámečníky a absolventy technických oborů vysokých škol. Významnou roli hraje také propracovaný trainee program pro studenty 3.–5. ročníků vysokých škol, z něhož se většina účastníků stává zaměstnanci společnosti.

■ **Třinecké železářny** každoročně přijímají mladé absolventy například z vlastní Střední odborné školy TŽ, případně i z dalších škol technického zaměření. Mnozí z těchto studentů u společnosti absolvovali praxi již během studia. Každý rok jich školu opouští přibližně stovka, přičemž většina z nich nastupuje do zaměstnání přímo v TŽ nebo v některé z jejích dceřiných společností. Pro absolventy vysokých škol otevírají Třinecké železářny podle aktuální potřeby a zájmu takzvané Středisko nástupní praxe, do něhož přicházejí jednotlivci z různorodých oborů. V letošním roce navíc nabízí společnost letní placené odborné zaměřené stáže pro studenty středních i vysokých škol. Stáže jsou vypsány například pro oblasti řídicích a informačních systémů, geodzie, technologie paliv a vody, dopravních staveb, požární ochrany, zabezpečení kvality, elektrotechniky a elektroenergetiky.

■ **ZKL Bearings CZ**, přední světový výrobce technologicky vstřípých ložisek, nabízí uplatnění absolventům středních odborných škol, technických průmyslovek i učilišť, přičemž klade důraz na spolupráci se středními školami a realizaci odborných praxí pro jejich žáky. Nejčastěji obsazovanými pozicemi pro absolventy jsou technické a strojírenské profese, jako jsou operátoři výroby, seřizovači CNC strojů, mechanici, pracovníci údržby, ale také technici pro konstrukci a technologii. Mezi nabízené benefity patří například výrazně dotované stravování, pět týdnů dovolené, různé příspěvky a karta MULTISPORT. Pro letošní rok ZKL plánuje rovněž nabídku brigádnických míst pro studenty středních škol, zejména v oblastech údržby areálů, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a ekologie.

Souhrnné informace o nabídce pracovních míst na webu ACRI

Více informací o pracovních příležitostech v oboru nabízí ACRI také na svém webu v sekci Kariéra v železničním průmyslu (www.acri.cz/kariera-v-zeleznicnim-prumyslu). Zájemci zde najdou aktuální pracovní nabídky členských společností, včetně pozic určených pro čerstvé absolventy, studenty i uchazeče s praxí. Web přehledně uvádí volná místa podle specializací i lokalit a pravidelně se aktualizuje. Sekce slouží jako rozcestník pro všechny, kdo hledají uplatnění v perspektivním odvětví s dlouhodobou stabilitou a technologickým rozvojem. (tz)

Brambory: za další oživení produkčních i množitelských ploch

Kdo by se netěšil na první nové brambory! Je to zdravá pochoutka, která tradičně patří na český talíř. Od konce května se u nás rané brambory sklízí a dělají radost nejenom strážníkům, ale i jejich pěstitelům. Ing. Josef Králíček, předseda Českého bramborářského svazu, naznačil, jak to u nás s pěstováním brambor je a jaké jsou priority profesního uskupení, jež vede.

Brambory patří mezi naše základní potraviny. Přesto čeští pěstitelé nestačí domácí poptávce a brambory se musí dovážet. Dobrá zpráva ale je, že se počet hektarů, na nichž se tato zelenina sklízí, nesnižuje, ba maličko se rozloha zvětšuje. Bude tento trend pokračovat?

Jsem přesvědčen, že ano. V roce 2024 se plocha brambor meziročně v zemědělském sektoru zvýšila o 8,6 %. Takový růst jsme během deseti let napět nezaznamenali a za dobrý výsledek byl považován stav, kdy došlo „pouze“ ke stagnaci ploch. Signály o dalším oživení produkčních ploch, ale také množitelských ploch sadby brambor máme i pro letošní sezónu. Po dlouhé době konečně vidíme, že brambory jsou opět v zájmu pěstitelů a v řadě podniků představují i důležitou plodinu po ekonomické stránce. Právě tento pohled v době, kdy bylo výhodnější z řady důvodů zařadit v rámci osevního postupu pěstitelsky jednodušší a nákladově méně náročné plodiny (například obilniny, kukuřice,

Ing. Josef Králíček, předseda Českého bramborářského svazu

řepka), rozhodoval o rozsahu produkčních ploch brambor.

Začátkem června se začaly sklízet první naše rané brambory. Úroda prý bude pěkná. Co všechno ji ovlivňuje?

Faktorů je určitě více, zásadní je průběh ročníku. V letošním roce byla výsadba v našich ranobramborářských oblastech Polabí a jižní Moravy zahájena začátkem března za dobrých půdních podmínek. Plochy, které jsou určeny pro první sklizeň, jsou nakryty netkanou textilií, která porosty následně chrání před jarními mrazíky. To se v letošním roce pěstitelům opět vyplatilo. Velký význam má i závlaha porostů v období, kdy je méně srážek. V neposlední řadě úrodu ovlivňuje použití zdravé, certifikované sadby velmi raných a raných odrůd, které jsou schopny již od konce května poskytnout odpovídající výnosy.

Proč mají právě Češi brambory na loupáčku tak rádi?

Je to tradice – jednoduché jídlo našich babiček, které oslovuje napříč generacemi i nyní.

Podporuje stát domácí pěstitelé brambor? Pomáhá to?

Jednoznačně ano. Bramboráři mají možnost čerpat „evropské“ podpory v rámci Strategického plánu 2023–2027 a také podpory domácí v rámci Zásad, stanovených naším ministerstvem. Z první skupiny jsou pro bramboráře nejvýznamnější podpory brambor pro produkci škrobu, dále pro integrovanou produkci konzumních brambor, a nakonec sektorové intervence, tedy podpora pěstitelů sdružených v organizacích producentů a nabízejících společně svoji produkci odběratelům za vyjednanou cenu. Z domácích podpor chci jmenovat režim jakosti Q CZ pro pěstitelé a zpracovatele konzumních brambor, které jsou vyprodukované za omezeného používání průmyslových hnojiv a přípravků na ochranu rostlin a dalšími postupy šetrnými k životnímu prostředí. Právě tento program, společně s integrovanou produkcí, garantuje spotřebitelům kontrolovanou kvalitu domácích konzumních brambor a výrobků z nich.

Oč dnes usilují šlechtitelé? Jaké vlastnosti by dokonalá brambora měla mít? Lépe snášet klimatické změny, být větší, dávat vyšší výnosy, obsahovat více minerálů než v současnosti, mít chutnější slupku?

Šlechtění brambor prochází v posledním období významnými změnami reagujícími na

potřeby a přání jednak spotřebitelů, jednak zpracovatelů. Vy jste některé již uvedla. Dnes se u nás většina konzumních brambor prodává v supermarketech, jen malá část spotřebitelů nakupuje „ze dvora“ – tedy přímo u pěstitelů. Souvisí to i s vhodnými podmínkami pro následné uskladnění hlíz. Pokud takové možnosti nemáte, je výhodnější nakoupit menší množství dle potřeby. Stále platí, že zákazník si vybírá očima, a šlechtitelé na to musí reagovat – hladká slupka, mělká očka, žlutá dužnina, tvar hlíz apod. Na druhé straně jsou odrůdy hodnoceny podle řady dalších kritérií, např. dle odolnosti k chorobám a škůdcům, mechanickému poškození apod.

V ČR stále chybějí klimatizované sklady. Kdyby jich byl dostatek, pak by zemědělcům dávalo smysl pěstovat brambory v hojnějším množství, protože by je měl nejen kdo vykupovat, ale také dobře skladovat. Podaří se to někdy?

Rekonstrukce i výstavba nových skladů pokračuje, i když ne tak rychle, jak bychom si přáli. Jde o finančně nákladné investice a je dobře, že lze využít různých podpůrných programů. My bychom uvítali, pokud by pěstitelé větší podíl produkce konzumních brambor realizovali v jarních měsících, tedy v době, kdy obvykle realizují za vyšší ceny. Právě v jarních měsících je třeba na doplnění domácího trhu dovážet měsíčně zhruba 15 000 až 20 000 tun konzumních brambor ze zahraničí. Je logické, že poté i příslušná přidaná hodnota putuje do zahraničí.

A je šance, že budeme brambor zase více konzumovat v porovnání s rýží nebo těstovinami?

Roční spotřeba brambor na obyvatele u nás kolísá na úrovni 65 kg. V rámci EU nám aktuálně patří třetí místo za Portugalskem a Polskem. Do budoucna musíme počítat, podobně jako v ostatních vyspělých zemích, že spotřeba konzumních brambor mírně poklesne, a také s tím, že podíl různým způsobem zpracovaných brambor a výrobků z brambor poroste v neprospěch brambor „ve slupce“. Na druhé straně pozorujeme určité trendy a oživení spotřeby i v bohatších regionech světa v návaznosti na moderní výživu a konzumaci potravin s příznivým a vyváženým obsahem nutričních látek.

Jaké jsou letošní priority pro Český bramborářský svaz?

Svaz se trvale snaží o rozvoj českého bramborářství, a také se snaží hájit zájmy svých členů. Aktivně působíme v rámci Agrární komory ČR a Zemědělského svazu ČR. Letos je pro bramboráře zásadní dořešení podmínek ochrany zemědělské půdy proti erozi tak, aby schválené parametry umožňovaly další oživení produkčních i množitelských ploch. Chceme připravit opatření k širšímu využití nabídky a prodeje konzumních brambor vypěstovaných v režimech jakosti a způsoby šetrnými k životnímu prostředí. V neposlední řadě budeme pokračovat v propagaci brambor jako moderní, zdravé a nezastupitelné potraviny 21. století.

za odpovědi poděkovala Eva Brixí

Nejlepší potravinový koncentrát na světě

V České republice byla koncem května zahájena sklizeň raných brambor. Spotřebitelům jsou k dispozici domácí čerstvé brambory, které jsou mezi spotřebiteli tradičně velmi oblíbené, kuchyňská úprava brambor na loupáčku zachovává i nutriční hodnoty. Spotřebitelé tak získají veškeré zdravotní benefity. Brambory nejsou jen oblíbenou a chutnou zeleninou, jsou zároveň i potravinou velmi hodnotnou, obsahují totiž řadu nutričně významných látek. Bez nadsázky můžeme říci, že brambory jsou nejlepším potravinovým koncentrátem na světě, a zároveň levným zdrojem energie a nutričně významných látek.

Vzhledem k příznivým půdním podmínkám byly první plochy v ranobramborářských oblastech Polabí a jižní Moravy vysázeny již v první dekádě března. Čeští pěstitelé brambor zatím předpokládají průměrnou úrodu a dou-

fají v dobrý průběh nastupující nové sezóny. I v letošním roce se bramboráři – pěstitelé a zpracovatelé konzumních brambor – mohou zapojit do režimu jakosti Q CZ, stejně tak do integrované produkce konzumních brambor, což znamená mj. kontrolovanou produkci s omezenými vstupy průmyslových hnojiv a prostředků na ochranu rostlin.

V loňském roce bylo v České republice sklizeno celkem 784 000 tun brambor z plochy 28 726 ha, průměrný výnos činil 26,02 t/ha. Oproti roku 2023 byla sklizňová plocha vyšší o 6,3 % a celková sklizeň vyšší o 80 000 tun. V zemědělském sektoru byly brambory pěstovány na ploše 22 747 ha (z toho konzumní 14 572 ha), plocha domácností (výměra do 1 ha) činila 5978 ha. Obliba konzumních brambor je stále u drobných pěstitelů a zahrádkářů poměrně vysoká a je v letech stabilní. Každoročně produkuje kolem 150 000 tun, což je prakticky 30 % celkové domácí produkce tohoto užitkového směru pěstování.

Naše země ale není v produkci konzumních brambor soběstačná. Soběstačnost dlouhodobě kolísá na úrovni 75 %, i v právě končící sezóně bylo třeba na doplnění trhu dovážet ze zahraničí přibližně 160 000 tun konzumních brambor. Dlouhodobějším problémem, na rozdíl od vyspělých bramborářských zemí Evropské unie, je nedostatečná kapacita klimatizovaných skladů. Většina domácích pěstitelů

realizuje rozhodující část prodeje do konce kalendářního roku a v jarních měsících roku následujícího jsme ve zvýšené míře pravidelně odkázáni na dovoz (Německo, Francie). V rámci Strategického plánu SZP 2023–2027 se mohou pěstitelé brambor všech užitkových směrů pěstování sdružovat do organizačních producentů a využít podpory na základě schválených operačních programů. (tz)

Vývoj ploch brambor v letech 2023 a 2024 (údaje v ha):

užitkový směr	2023	2024
rané	907	1070
pozdní konzumní	12 374	13 502
produkce škrobu	5054	5406
sadba brambor	2612	2770
domácnosti	6073	5978
celkem	27 020	28 726

Malé a střední podnikání: tradice, která míří do budoucnosti

Družstva nejsou pozůstatkem minulosti, ale funkčním a moderním podnikatelským modelem, který odpovídá na klíčové výzvy české společnosti: dostupné bydlení, stabilní zemědělství, potravinovou soběstačnost i zachování služeb na venkově, zajištění zaměstnanosti v regionech a vytváření různorodosti v nabídce výrobků. Na slavnostním setkání v pražském Fantově sále v červnu, které proběhlo při příležitosti Mezinárodního roku družstev vyhlášeného OSN, zaznělo jasné sdělení: je čas na větší spolupráci mezi státem a družstvy, a také zvýšenou podporu malého a středního podnikání.

Družstva nabízejí státu partnerství: chtějí ale víc než jen symbolickou podporu

Družstevní sektor vyzývá politickou reprezentaci k větší důvěře a spolupráci. „Politici často podporu družstev deklarují, ale potřebujeme ji přeměnit v realitu. Chceme více partnerství mezi veřejným sektorem a družstvy a menší bariéry pro sdružování,“ řekl Martin Pýcha, předseda Družstevní asociace ČR a Zemědělského svazu ČR. Podle něj je družstevní model moderní odpovědí na společenskou a ekonomickou polarizaci.

„Cílem družstevnictví není jen vytváření zisku, ale také organizovaná vzájemná pomoc a spolupráce. Velmi dobře družstevnictví funguje například v regionech, kde spolupracují spotřební družstva, která provozují obchody, a zemědělská družstva vyrábějící potraviny. Oba typy družstev pak společně přispívají i k fungování místních komunit,“ dodal Martin Pýcha.

Zemědělství: od spolupráce k většímu vlivu na trh

Čeští zemědělci se od 19. století sdružovali, aby společně nakupovali techniku a prodávali úrodu. Dnes více než 500 zemědělských družstev obhospodařuje podstatnou část půdy a hledá nové cesty k lepším cenám i podílu na zisku.

„Budoucnost vidíme v odbytových družstvech, která posilují vyjednávací pozici farmářů. V Evropě je tento model úspěšný. Největší mlékárny v Dánsku, Německu nebo Francii jsou družstevní – sdružují zemědělce, kteří tak mají přímý vliv na výrobu, kvalitu i zisk,“ sdělil Martin Lev, předseda Družstevní rady Zemědělského svazu ČR.

V České republice například družstvo Mléko.cz úspěšně pomáhá farmářům vyjednat lepší výkupní ceny a investovat do technologií. „Česká odbytová družstva chtějí tuto cestu výrazně následovat, rozhodně nejen v sektoru mléka. Chceme vlastní zpracování, logistiku, a v budoucnosti třeba i maloobchod. Stát by měl podporovat sdružování prvovýrobců a vznik družstevních zpracovatelských závodů,“ dodal.

Obchod: nejmodernější samoobsluhy provozují družstva

Sílu družstevního podnikání demonstrují družstevní obchody COOP, které provozuje Svaz českých a moravských spotřebních družstev. Družstevní obchody dokážou efektivně fungovat v jednom z nejvíce konkurenčních prostředí – maloobchodě s potravinami. COOP, který provozuje celkem 2400 obchodů, je jako jediný z velkých prodejců potravin v českých rukou. Zaměřuje se na české potraviny a venkovské oblasti.

„Klíčové jsou pro nás inovace, a proto jsme jako první v ČR začali provozovat automatizované prodejny 24/7. Díky těmto obchodům nejen zvyšujeme tržby a komfort zákazníků, ale také přesně v duchu družstevnictví přispíváme k zachování venkovských obchodů, a tím i místních komunit. Naše vize je změnit obchody COOP v moderní centra služeb,“ uvedl Pavel Březina, předseda SČMSD.

Bydlení: dostupnější díky družstvům

Rostoucí ceny nemovitostí i nájmů znesnadňují mnoha lidem přístup k vlastnímu bydlení. Družstevní model nabízí funkční a dostupnou alternativu – model neziskového bydlení. Bytová družstva dnes spravují stovky tisíc bytů a podílejí se až 15 % na nové výstavbě ve větších městech. Ta může probíhat čistě na členské bázi, ale efektivnější je ve spolupráci s veřejným sektorem – například formou zvýhodněných úvěrů nebo za-

pojením obcí. Města a obce mohou poskytnout pozemky, nebo se přímo stát členy družstva, a tím napomoci k řešení bytové nouze ve svých regionech. Aby mohla družstva dlouhodobě fungovat, potřebují férový legislativní rámec. Svaz českých a moravských bytových družstev proto navrhuje opatření, jako je zákonné zástavní právo k družstevním podílům nebo možnost přednostního uspokojení pohledávek – podobně jako mají společenství vlastníků jednotek.

„Družstevní bydlení má potenciál stát se klíčovou součástí bytové politiky v Česku – přináší dostupnost, stabilitu i odpovědnost. Stačí mu k tomu vytvořit fér a předvídatelné podmínky,“ sdělil Jan Vysloužil, předseda SČMBD.

Výroba a zaměstnanost: práce pro znevýhodněné i rozvoj regionů

„Výrobní družstva pomáhají svým pestrým sortimentem výrobků vytvářet různorodost nabídky na trzích, které jsou přesyceny unifikovanými výrobky nadnárodních společností. Výrazně také přispívají k rozvoji regionů a místní zaměstnanosti,“ potvrdil Leo Doseděl, předseda Svazu českých a moravských výrobních družstev.

Stabilní základna členů a zaměstnanců jim umožňuje flexibilně reagovat na okamžité potřeby trhu. To družstva prokázala například při nedostatku ochranných roušek a dezinfekčních prostředků na začátku pandemie covid-19, kdy chemická a oděvní družstva velmi rychle pře-

orientovala svoji výrobu, a pomohla tak zmírnit krizovou situaci.

Ve spojitosti s výrobními družstvy nelze opomenout ani sociální rovinu jejich podnikání, historicky jsou totiž silně spojena se zaměstnáváním zdravotně postižených, kteří tvoří ve významné části družstev více než 50 % zaměstnanců.

„Zaměstnáváme tisíce lidí v regionech a spolupracujeme s místní samosprávou. Investujeme do digitalizace i rozšíření výroby. Družstva dokazují, že lze spojit ekonomický výkon se společenskou odpovědností,“ konstatoval Leo Doseděl, předseda SČMVD.

180 let spolupráce: východiště pro další léta

Družstevnictví v Česku vzniklo už v roce 1847. Přečkalo totalitu i divokou privatizaci. Dnes znovu ukazuje svou sílu – jako stabilní, sociálně odpovědný a ekonomicky funkční model podnikání. „Budoucnost ekonomiky nebude o individualismu, ale o schopnosti spolupracovat. A právě v tom mají družstva výhodu, na které stavíme a která si zaslouží veřejnou podporu,“ uzavřel David Füllsack, výkonný ředitel Družstevní asociace ČR.

Družstva v datech: ekonomická síla, která roste

V Česku působí stovky družstev ve všech klíčových sektorech:

- 691 bytových družstev
- 175 výrobních družstev
- 500 zemědělských družstev
- 44 spotřebních družstev

Další vybraná data

- Počet bytů spravovaných družstvy ve Svazu českých a moravských bytových družstev: 620 000
- Podíl obhospodařované zemědělské půdy spravované družstvy sdruženými v Zemědělském svazu ČR: 32 %
- Počet členů družstev sdružených ve Svazu českých a moravských spotřebních družstev: 94 300
- Počet zaměstnanců družstev sdružených ve Svazu českých a moravských výrobních družstev: 10 700
- Celosvětově sdružují družstva přes miliardu členů a přímo zaměstnávají 280 milionů lidí – to je každý desátý pracující na planetě. Věděli jste, že družstevnictví není přežitek socialismu, ale princip s téměř 180letou historií, jehož kořenkou je Velká Británie? Jak uvádí OSN, družstva hrají klíčovou roli v posilování odolnosti komunit a v udržitelném rozvoji. Za českými družstvy stojí kromě ekonomických úspěchů a řešení řady sociálních problémů třeba i stavba Petřínské rozhledny nebo vybudování pražské zoologické zahrady. (tz)

Malé prodejny s potravinami významně ubývají

Propad počtu malých obchodů dále pokračuje. V minulém roce jich ubylo 163. Nejčastěji mizí prodejny v malých obcích. Loni uzavíraly menší obchody především české nezávislé sítě, které se zabývaly prodáváním potravin.

Celkový počet prodejen s potravinami a smíšeným zbožím s plochou do 400 m² je nyní 11 598, v roce 2017 jich přitom bylo 13 758. Za osm let tak ubylo více než 2000 obchodů. Negativní trend v počtu malých obchodů ukazují nejnovější data výzkumné agentury NIQ. Podle těchto

dat v letech 2021–2023 zavírání postihovalo nezávislé prodejny, kterých například v roce 2023 skončilo 137. V minulém roce však ubývaly především prodejny českých nezávislých sítí, které celkem uzavřely 155 obchodů.

Podle Pavla Březiny, předsedy Asociace českého tradičního obchodu, šlo především o malé obchody v regionech. „Ekonomika malých prodejen je neúprosná, venkovské obchody mají vzhledem k obrátu relativně vysoké provozní náklady a působí mnohdy v lokalitách s nízkým počtem zákazníků. Bohužel ani sítě nemohou dlouhodobě provozovat ztrátové prodejny,“ komentoval čísla Pavel Březina. Jeho slova potvrdila i Kamila Halačková, odbornice na retail společnosti NIQ, podle které vývoj může odrážet konsolidaci trhu, tlak konkurence ze strany větších formátů nebo změny v nákupním chování spotřebitelů. „Celkově tedy „tradiční trh“ čelí dlouhodobému úbytku

prodejen. Organizovaný segment se drží stabilněji, ale i ten v posledním roce zaznamenal pokles. Neorganizovaný segment klesá konzistentněji, což může signalizovat strukturální změny v maloobchodním prostředí,“ dodala Kamila Halačková.

Prodejny v těch nejmenších obcích podporuje projekt Obchůdek 2021+ a také velká část krajů. Udržení družstev je i prioritou mnoha obcí, které jejich provoz podporují dotacemi či poskytováním prostoru k podnikání za zvýhodněných podmínek. Na podporu projektu Obchůdek 2021+ vyčlenilo Ministerstvo průmyslu a obchodu pro tento rok 49,4 miliónu korun. Podporu z tohoto programu mohou získat jen obchody v obcích do tisíce obyvatel, kde je nejvýše jeden obchod. Celková výše podpory je stanovena na maximálně 130 000 Kč na prodejnu. Podle Pavla Březiny je veřejná podpora pro obchody v malých obcích nesmírně důležitá

a bez ní by byl jejich úbytek ještě větší. Zároveň však je počet prodejen žádajících o podporu větší, než kolika program Obchůdek 2021+ a další mohou pomoci. Zavírají se proto i obchody, u kterých existuje veřejný zájem na jejich zachování. Tedy například obchody v místech, kde jiná možnost jednoduše nakoupit neexistuje. „Řešení obchodní obslužnosti venkova představují automatizované obchody 24/7. Ty totiž poskytují skvělý komfort neustále otevřeného a jednoduše dostupného obchodu, přičemž se zároveň snižují provozní náklady. Škoda jen, že není podporována modernizace tímto směrem i pro malé obchody provozované českými sítěmi. Ty na podporu modernizaci obchodů v malých obcích nedosáhnou, protože jde o větší společnosti. I české sítě se proto logicky chovají tržně, a tedy se soustředí na obchody s vyšším potenciálem,“ uzavřel Pavel Březina. (tz)

...že by naše paní Anežka mohla být spokojena

Aniž si to často uvědomujeme, hledáme kvalitu na každém kroku. Chceme si koupit kvalitní pečivo, kvalitní sporák, kvalitní cihly, knížku s kvalitním textem „o něčem“, zhlédnout kvalitní divadelní představení, cestovat v kvalitně vyrobené tramvaji. Aby se naše přání a potřeby plnily, je nutné stále kvalitnější řízení firem, organizací, institucí. Kdo byl u nás mezi prvními propagátory tohoto procesu? Například Dr. Anežka Žaludová. Po ní je pojmenována také významná cena kvalitářů. Jako první v historii ji obdržela prof. Ing. Růžena Petříková, CSc., členka Rady kvality ČR. Je stále nepřehlédnutelnou osobností mezi těmi, kdož se kvalitou trvale zabývají, kdo klade kvalitu na přední místo v životě profesním i osobním.

Uplýnula už řada let, kdy jste získala významné ocenění za prosazování fenoménu kvalita do praxe. Šlo o Cenu Anežky Žaludové, již jste přebírala u nás jako první osobnost, která jí byla poctěna, a dokonce přímo z rukou této významné ženy. Vzpomenete si na ten okamžik?

Na okamžik, který zmiňujete, se nedá nikdy zapomenout. Když jsem závěrem roku 1998 přebírala při příležitosti týdne jakosti na pražském hrade první Cenu Anežky Žaludové za osobní přínos v oblasti péče o jakost v ČR, časová procedura celého slavnostního večera nedovolila z mé strany žádné delší projevy díky, říkala jsem si – později vše napravím. Nikdo však totiž ani v nejmenším netušil, že „svou“ cenu paní Anežka předává osobně nejen poprvé ale, žel, i naposledy. A nevím přesně, kdo tehdy a při jaké příležitosti poznamenal, že odchodem Dr. Žaludové skončila významná etapa české jakosti. V průběhu následujícího ročníku mezinárodní konference Jakost 99 tak zůstalo jedno místo vyhrazené pro členy čestného předsednictva a hostů prázdné... Pouze kytice rudých růží a minuta ticha byla vyjádřením našich díky, hluboké úcty, pokory a lásky, ale i slibem, že v díle, které Anežka Žaludová zanechala, budeme se vši odpovědností a vehemencí jí vlastní nadále pokračovat. A když se ohlédnu za obdobím od jejího odchodu, dovolím si vyjádřit v tomto kontextu přesvědčení, a to nejen jako pedagog na dlouho jediné katedry jakosti v ČR, a také jako někdejší ředitelka společnosti DTO CZ, ale rovněž jako člen ČSJ (u řady aktivit uvedených společností totiž Dr. Žaludová stála), že by naše paní Anežka mohla být spokojena.

Celý svůj profesní život se kvalitě věnujete. Jako vysokoškolský pedagog, jako funkcionář, organizátor, člověk, jemuž na kvalitě záleží v každém okamžiku. Co kdysi bylo prvním impulzem?

Zde se musím vrátit ještě hlouběji do minulosti. Psal se památný rok 1989 a já jsem v té době již

téměř 20 let působila na Katedře slévárenství VŠB-TUO a věnovala jsem se (teoreticky i v praxi) oblasti povrchové jakosti forem a jader s přesvědčením, že tato specializace bude tou jedinou vyvolenou v mém profesním životě... Vše se náhle změnilo po listopadových událostech, velice rychle následoval útlum metalurgie na Ostravsku, za své vzaly vztahy na pracovišti, vztahy mezi lidmi. Jako člen ČSJ jsem v tomto období dostala od pražských kolegů nabídku zúčastnit se Letní školy jakosti a bezprostředně poté jsme s některými kolegy – pedagogy začali připravovat zprvu jen osnovy předmětu Řízení jakosti ve slévárenství, a netrvalo dlouho, i osnovy první katedry řízení jakosti v podmínkách České republiky. Nesmím zapomenout poznamenat, že současně v tomto období začalo při Domě techniky Ostrava pracovat Regionální centrum jakosti, vzápětí pak i ACM (akreditační certifikační místo), a konečně – v úzké spolupráci s Katedrou řízení jakosti VŠB TUO startoval první ročník mezinárodní konference Jakost 99. A když se ohlédnu zpět – nebyla to vůbec jednoduchá cesta...

Měla jste své vzory v oblasti kvality? Asi nejbližším byl prof. Milan Zelený...

Tady bych navázala na předchozí odpovědi, že těch kolegů – vzorů byla celá řada. Abychom mohli v Ostravě nastartovat výše zmíněné aktivity v oblasti managementu jakosti, museli jsme, vedle studia dostupné literatury (převážně ze zahraničí), absolutoria řady dalších manažerských kurzů, především trvale konzultovat s těmi nejlepšími odborníky z oblasti řízení jakosti. A na tomto místě musím vzpomenout v té době vynikající spolupráci s kolegy z ČSJ, kdy vedle Pavla Ryšánka, Květy Kořínkové, Jindřicha Franka, Evy Bosákové, Jaroslava Jiráska, Jaromíra Vebera, Petra Kunčického, Jana Hnátka, Marie Šebestové a řady dalších se na všech těchto aktivitách významně podepsala právě Anežka Žaludová.

Když jsem s Anežkou Žaludovou poprvé konzultovala, možná i ne právě profesně připravené historicky první osnovy studia, nikdy bych nepředpokládala, že v této křehké bytosti může být tolik vnitřní síly, moudrosti, skromnosti, nadšení pro nové věci a ochoty pomoci. Skutečnosti, které se zprvu zdály být jen těžko překonatelné, mi najednou připadaly jednodušší, snáze řešitelné, a byť jsem byla téměř o generaci mladší, vždy to byla Anežka, která mě uklidňovala, když se mi tzv. nedařilo. Náš vztah s Anežkou se udržoval a prohluboval při všech našich setkáních, která se pro mne stala opravdovým svátkem, a to nejen pro chvílky se špičkovým odborníkem a pro mne trvalou příležitost „učení se“, ale především pro okamžiky s vynikajícím člověkem. A zde si jen dovolím poznámku, že tuto roli po odchodu Dr. Žaludové plně převzal můj noblesní kolega a učitel Milan Zelený (této mimořádné osobnosti jste se více věnovali ve vaší dubnové příloze Madam Business při příležitosti jeho nedožitých narozenin).

Prof. Ing. Růžena Petříková, CSc., členka Rady kvality ČR

Je kvalita krédem i ve vašem osobním životě? Co si pod tím ale vlastně představíte?

Máte zřejmě na mysli kvalitu života, přesněji kvalitu osobního života. V otázce lze vytušit filozofický nádech, pod kterým si každý jednotlivec zřejmě představí (podobně jako já osobně) kvalitu toho vlastního života, respektive toho, co od života člověk očekává... Jsem přesvědčena že odpovědi budou velmi různorodé, a samozřejmě i diametrálně odlišné v závislosti na každém z nás. A mám-li já zjednodušit (možná i zobecnit) odpověď na tuto poměrně složitou otázku, pak za kvalitu života pokládám především osobní uspokojení z toho, jak se zachovat v jednotlivých životních situacích, a to jak v té osobní, tak profesní rovině, aniž by se člověk při pohledu zpět musel za své skutky, chování či rozhodování stydět.

Jak souvisí kvalita a morálka?

Je už všeobecně známo, a to dnes více než kdy jindy, že má-li být podnikové řízení dlouhodobě úspěšné a naše podniky konkurenceschopné i v současných podmínkách globalizace, vysoké automatizace, robotizace, digitalizace a umělé inteligence, musí nabízet nejen tu nejvyšší kvalitu své produkce (ta už je víceméně samozřejmostí), ale musí současně vycházet z trvale platných principů úzce souvisejících s kázní, etikou a morálkou. Tyto aspekty jsou už dnes nejen nezbytným předpokladem jejich fungování, ale i předpokladem udržitelnosti, chcete-li, harmonické vyváženosti s lidmi i přírodou... Ale to přece není nic nového v podmínkách českého řízení a já nemohu jako „baťovec“ nevzpomenout fenomenální Soustavu řízení Baťa, která dodnes udivuje současný světový management, a to především svými komplexními, integrujícími a inovativními přístupy. Již zde, v těchto baťovských principech, lze totiž „vystopovat“ odpověď na naši otázku, že pouze prostřednictvím etiky a morálky, kde zejména lidská důstojnost, spravedlivost, poctivost, pracovitost, odpovědnost a vzájemná úcta a respekt hrají prim, lze zajistit takovou vizitku společnosti, ve které může každý z nás žít kvalitně, naplno, spokojeně a důstojně. Ostatně řada příkladů z tuzemska i zahraničí jednoznačně dokládá, že kvalitní řízení a podnikání, jehož základem je etické a morální jednání, dostává tyto principy do souladu s efektivitou, a potažmo tak generuje zisk jak z hlediska krátkodobého, tak i dlouhodobého.

Liší se pohled mladší a starší generace na kvalitu?

Dovoluji si navázat na problematiku linie kvalita – morálka a opakovaně zdůraznit, jak je přínosné trvale kultivovat etické myšlení při rozhodovacích procesech a se vši možnou pokorou

vysvětlovat stupnici trvalých hodnot, a to zejména mladým lidem, a tím podporovat jejich znalosti a povědomí o kvalitě produkce, kvalitě společnosti, rodiny, a potažmo i kvalitě života, a přispívat tak ke značně diskutované mezigenerační spolupráci a soužití, která tak může napomoci k lepšímu vnímání kvality i mladší generaci. Vnímání kvality zatím tedy zůstává generačním problémem, a pokud bych měla charakterizovat konkrétně tyto odlišnosti, to už by byl jiný příběh, který by si zasluhoval daleko detailnější analýzu. Máme řadu šikovných a nadaných mladých lidí (najdeme je nejčastěji na VŠ a univerzitách), kteří o oblast kvality, udržitelnosti a odpovědnosti projevují nebývalý zájem (často tato problematika rezonuje při výběru témat jejich bakalářských, diplomových i doktorských prací). Avšak nemalé je procento těch, kteří nic neřeší, požadují všechno hned za každou cenu, bez ohledu na kvalitu – nerozumí jí a rozumět nechtějí, schází jim pokora, trpělivost a přiměřenost. Přiměřenost ve finančních požadavcích, přiměřenost v hodnocení vlastních schopností a dovedností. Proto velice vítám snahu Rady kvality ČR a jejích odborných sekcí, kteří v současné době stojí za přípravou letošní Národní konference kvality, věnované tentokrát zejména inovacím a kvalitě ve vzdělávání se zaměřením na novodobé trendy, šance a perspektivy ve výuce ZŠ, SŠ a VŠ. Osloveni byli i vybraní podnikatelé, aby prezentovali budoucí potřeby ve vzdělávání s praktickými ukázkami vedení moderní výuky. Dlouhodobě také již hovoříme o propojení výuky více s praxí, aby se mladí lidé nebáli skutečné práce ani osobní odpovědnosti a disponovali postupně kvalitními znalostmi a dovednostmi, díky kterým mohou potažmo pomoci firmám a podnikům udržet či vylepšit jejich konkurenceschopnost a míru uplatnění v mezinárodní dělbě práce. Možná je právě nyní nejvyšší čas, abychom všechny tyto skutečnosti přísně definovali a urychleně rozhodli, jakým směrem naše české vzdělávání půjde dál. A nezapomínejme na jeho kvalitu.

Prosazování managementu kvality do firem, aby se staly ještě úspěšnějšími. Je to těžký úkol? A daří se?

Fenomén kvality je stále na programu dne, ostatně důvod uvádíte už ve své otázce... Kvalita zůstává trvale významným aspektem, rozhoduje o konkurenceschopnosti a úspěšnosti našich firem. Dokladem náročnosti cílů v této oblasti může být mimo jiné i řada odborných aktivit, konajících se tradičně v průběhu roku, kde se pravidelně setkávají odborníci a příznivci kvality, aby prodiskutovali nejnovější trendy a vzájemně se podělili o nejzajímavější praktické zkušenosti a řešení. Momentálně máme za sebou kupříkladu tradiční SYMU, pořádanou dlouhodobě Českou společností pro jakost, stejně jako květnovou konferenci Kvalita-Quality 2025, pořádanou společností DTO CZ v Ostravě (letos proběhl už v pořadí neuvěřitelný 34. ročník), v současnosti se chystá už výše zmíněná Národní konference kvality a udržitelnosti, tradičně s garancí RK ČR, a konečně, v přípravě je už konference Kvalita, kterou bude pořádat na podzim společnost ČEZ. Tyto velké odborné konference, ale i ty další, menší, doplňující vzdělávací akce jsou trvale zaměřeny na hledání nových dimenzí „integrované kvality“ spojené s novými a novými tématy, jako jsou už výše zmíněná problematika etiky a morálky v řízení, společenská odpovědnost, firemní kultura, udržitelnost, problematika spojená s predikcí rizik, kybernetickou bezpečností, automatizací a robotizací, problematikou digitalizace, v neposlední řadě pak jde o zařazení problematiky umělé inteligence. I když s ní teprve začínáme, už nyní vidíme velkolepé možnosti, jak zkrátit životní cyklus vývoje produktů, jak zvyšovat přidanou hodnotu pro zákazníka, jak změnit strukturu zaměstnanosti ve firmách, to vše za současného zvyšování produktivity a kvality.

za odpovědi poděkovala Eva Brixí

Dr. Anežka Žaludová s prof. Ing. Růženou Petříkovou, CSc., na archivním snímku

Stavebnictví potřebuje záchrannou strategii, jinak hrozí personální kolaps

České stavebnictví se řítí do hluboké personální krize, kterou už nelze řešit dílčími kroky. Chybějí tisíce řemeslníků, techniků i projektantů. Pokud stát nezajistí systematickou podporu technických oborů, nebude mít za pár let kdo realizovat ani klíčové veřejné zakázky. Odborníci, zástupci škol i představitelé průmyslu se na tom shodli na konferenci NextGen Builders, kterou za podpory MPO uspořádal Svaz podnikatelů ve stavebnictví a Národní centrum Stavebnictví 4.0.

Podle aktuálních dat SPS chybí každoročně českému stavebnímu trhu zhruba 40 % potřebných absolventů učňovských oborů, téměř 80 % středoškoláků s maturitou a bezmála 60 % vysokoškolsky vzdělaných odborníků. Celkově bude v odborných technických profesích do pěti let chybět přes 74 000 pracovníků. Pokud se tento trend nezastaví, ohrozí to nejen růst sektoru, ale i plnění strategických cílů státu. „Poptávka firmami meziročně roste o 18 %, ale muži v produktivním věku jsou z trhu prakticky vyčerpáni. Jejich ochota ke změně zaměstnání je minimální a víc než pětina inzerátů zůstává zcela bez reakce,“ uvedl analytik Alma Career Tomáš Ervín Dombrovský. Řešení podle něj může být v efektivnějším využití stávajících kapacit, investicích do digitalizace a snaze udržet zkušené lidi v práci i v důchodovém věku. V tom jsou ale české firmy zatím extrémně podprůměrné.

Problematické doplňování stavů potvrdila i společnost OHLA ŽS: „Při náboru na odborné pozice často evidujeme nedostatek relevantních reakcí. Zasláné životopisy mnohdy neodpovídají požadavkům uvedeným v inzerátu a profily kandidátů nejsou vhodné pro dané pozice. Zkoušíme nejrůznější vyhledávací nástroje, ale zejména u odborných profesí, jako jsou zedníci nebo tesaři, jsou reakce stále nedostatečné,“ říká HR manažerka společnosti Lenka Slouková.

Cizinci jako řešení?

Pomáhají, ale systém pokulhává

Jednou z možných cest, jak personální nedostatek zmírnit, je zaměstnávání cizinců. Podle dat SPS tvoří největší podíl zahraničních pracovníků ve stavebnictví Ukrajinci. Z celkových 415 000 osob působících v oboru jich je 45 000, tedy víc než desetina. Jak však upozornila Karin Bílková ze společnosti Strabag, zaměstnávání zahraničních pracovníků nese i řadu výzev: „Bez Ukrajinců bychom byli ztraceni, ale potřebujeme konečně fungující systém spolupráce s cizinci. Problémem je i jazyková bariéra, zejména v manuálních profesích je obtížné se domluvit. Mnozí neumějí česky ani anglicky a škody z nedorozumění pak mohou být značné.“

Současný proces přijímání zahraničních pracovníků navíc podle odborníků trvá dlouho

a postrádá flexibilitu. Podle místopředsedy Poslanecké sněmovny Karla Havlíčka by řešením mohl být tzv. reverzní systém: „Podporuji myšlenku, abychom zahraniční zaměstnance přijímali co nejrychleji. Až poté podrobně prověříme, zda splňují všechny podmínky, a případně je propustíme.“

Sanovat chybějící kapacity českého stavebnictví ze zahraničí zjevně může pomoci jen částečně. I proto se odborníci shodli, že klíčem je vzdělávání vlastních odborníků. Trend je však opačný.

Mladé děsí matematika, technickým oborům se vyhýbají

U mladé generace se rostoucímu zájmu těší především humanitní obory, což potvrzují i statistiky ČSÚ. „Zatímco celkový počet studentů VŠ vzrostl od roku 2001 o 55 %, počet studentů univerzitních technických oborů naopak klesl o 27 %. Pokud se tento trend nezmění, bude významně ohrožen nejen rozvoj sektoru, ale i celý průmysl,“ upozornil technický ředitel SPS Pavel Ševčík.

Podobně alarmující vývoj je vidět i na technicky zaměřených středních školách. Zejména ty mimopražské aktuálně vypisují druhá a třetí kola přijímacího řízení, a to navzdory tomu, že se nacházíme na vrcholu populačně silných ročníků. Od studia mnohé žáky odrazuje náročná matematika, což potvrdila i ředitelka SPŠ Dušní Marie Plíhalová. „Úroveň znalostí žáků devátých ročníků se velmi liší a mnohdy nestačí ke splnění našich limitů. A to jsme laťku oproti dřívějšímu snížili.“ I proto zástupci středních škol volají po pravidelném testování na základních školách.

Zájem o řemeslné a technické obory však klesá i v důsledku nedostatku praktické výuky na ZŠ a často zkreslených představ žáků i jejich rodičů.

Dětem chybí kontakt s řemeslem, pomáhají soukromé projekty

Řada žáků základních škol bohužel nemá ponětí, co technické profese obnášejí. Dříve běžné dílny z výuky zmizely a s manuálními pracemi se mnohé děti nesetkají ani doma. Osvětu do škol tak přinášejí velké stavební firmy a jimi financované vzdělávací iniciativy. Například projekt Stigram představuje obor dětem přímo ve školách. „Zorganizujeme přednášku zdarma, žáci se dozví, jak funguje stavba, jaké profese jsou potřeba. Díky tomu si část z nich poprvé dokáže obor představit jako možnou budoucnost,“ popsal zakladatel Tadeáš Salaba.

Podobně se osvědčily také workshopy Profimentora řemesel Michala Baláže spolupracujícího s SPS. Díky němu si děti přímo ve výuce vyzkoušejí práci s různými nástroji. „Děti jsou z toho nadšené, o workshopy je ohromný zájem,“ řekl odborník.

O budoucnosti rozhodnou děti ze školek

Jakkoli se diskutující shodli na nutnosti spolupracovat se základními školami, budoucnost českého stavebnictví podle nich leží na ještě mladší generaci. „Musíme se zaměřit na děti, které jsou teprve ve školkách. O stavebnictví zatím nich netuší, ale budou to právě ony, kdo ve finále bude stavět strategické projekty, jako jsou nové jaderné zdroje, vysokorychlostní tratě či dostupné bydlení,“ uvedl Radoslav Sovják, ředitel Národního centra Stavebnictví 4.0.

Kvůli klesající demografické křivce v dalších letech případnou na každého absolventa dva lidé odcházející do důchodu. Volba profese mladých lidí proto bude ještě důležitější než dnes.

Proč zvolit technický nebo řemeslný obor?

„Pokud je něco vzácné, stojí to hodně. Už teď je jasné, že kvalitních řemeslníků bude nedostatek. Jejich ohodnocení tedy logicky bude růst,“ uvedl personální ředitel společnosti Metrostav Ladislav Profota.

„Zatímco ‚měkké‘ obory se kvůli AI otřásají v základech, pracovníci stavebnictví umělá inteligence jen tak nenahradí,“ doplnil náměstek ministra MŠMT Jiří Nantl.

„Stavebnictví dává lidem možnost podílet se na rozvoji bezprostředního okolí a pozorovat hmatatelné výsledky své práce, které tu přetrvávají desítky let,“ uzavřela personální ředitelka firmy Hochtief Kateřina Kopecká.

Bez podpory STEM oborů se neheme

Zástupci firem i škol se shodli, že technické a řemeslné obory musí být vnímány jako strategická priorita státu. „Potřebujeme strategické řízení vzdělávacího systému, koordinaci mezi školami, firmami a státem, podporu kariérní-

ho poradenství, rozvoj duálního vzdělávání a více ukázek dobré praxe,“ shrnul prezident SPS Jiří Nouza.

Podporu technického vzdělávání jako prioritu vyzdvihl i bývalý ministr školství a současný předseda Rady Národního akreditačního úřadu pro VŠ Robert Plaga: „Investice do školství se vyplatí i na dluh. Výsledky se projeví s odstupem, ale multiplikačně to pak státu přinese peníze. Vláda musí zvednout téma jako celek – komunikovat s firmami, rodiči, zatraktivnit systém lepšími odměnami.“

SPS doporučuje těchto osm klíčových kroků

1. Zdůrazňovat roli stavebnictví coby oboru s trvalou perspektivou pracovního uplatnění, bez kterého nemohou být splněny strategické cíle ČR.
2. Přizpůsobit veřejnou podporu řemeslného a technického vzdělávání potřebám stavebnictví a průmyslu, aby Česká republika neztratila konkurenceschopnost.
3. Podporovat klíčové řemeslné a technické obory formou stipendií a dalších pobídek – i ve spolupráci se zaměstnavateli.
4. S využitím zahraničních zkušeností inovovat výuku a pracovat na zavedení duálního systému vzdělávání.
5. Nastavovat systém vzdělávání a kapacitu škol v souladu s potřebami zaměstnavatelů.
6. Aktivně podporovat vzájemná partnerství firem, škol a žáků.
7. Zvýšit informovanost rodičů a žáků prvního a druhého stupně škol o stavebnictví.
8. Snížit administrativní, finanční a časovou zátěž povolovacího procesu pro studenty a pracovníky ze zahraničí, podporovat dlouhodobé pobyty.

Věra Kubátová,

tisková mluvčí Svazu podnikatelů ve stavebnictví

Novinka, která firmám uleví od administrativního pekla

Zdlouhavá příprava dokumentů, zmatky při vyplňování kolonek, škrtání a ztracené nervy i čas. I tyto starosti firmy a úřady řeší při práci s papírovými dokumenty. Společnost ezConvey, provozující českou podpisovou aplikaci Podpisovna, proto přišla s novinkou v podobě tzv. chytrých dokumentů. Umožňují snadno a rychle vytvořit interaktivní online dokument s vlastními prvky.

Personalisté, administrativní pracovníci i další lidé ve firmách papírováním tráví dlouhé hodiny týdně, často kvůli tomu nemají čas na důležitější úkoly. ezConvey se to teď snaží změnit pomocí chytrých dokumentů, které jsou součástí aplikace Podpisovna. „Jde o novinku, pomocí které zaměstnanci ve firmách či na úřadech na pár kliknutí vytvoří interaktivní online doku-

ment s vlastními prvky. Nemusí nic vypisovat na papír, ale na počítači, v mobilu či tabletu dají dohromady online dokument podle svých představ. Zvládne to i běžný uživatel PC a chytrého telefonu,“ vysvětlil zakladatel Podpisovny a odborník na elektronické podepisování Michal Bočan. Bez administrativního pekla a v online podobě tak firmy díky chytrým dokumentům vyřeší například žádosti o dovolenou, výkazy práce, cestovní příkazy, evidenci docházky, faktury a jiné účetní doklady nebo předávací protokoly, dodatky ke smlouvám a desítky dalších dokumentů.

Jak vytváření chytrých dokumentů funguje v praxi? Stačí v Podpisovně otevřít editor, nahrát původní dokument ve formátu PDF a na pár kliknutí přidat interaktivní prvky podle potřeby. Od automatických polí přes kolonky pro vyplnění textu až po zaškrtnací pole. „Na chyt-

rý dokument jde snadno vložit také obrázek, což se hodí například v situaci, kdy zaměstnanec vyplňuje cestovní výkaz a potřebuje k němu přiložit účtenku nebo jízdenku,“ upřesnil Michal Bočan.

Až desítky minut času denně dokážou ušetřit zmíněná automatická pole. Jak název napovídá, aplikace je vyplní automaticky, např. z registru ARES nebo dalších systémů, včetně interních. Do dokumentu se tak během vteřiny načtou údaje jako název firmy, IČO, DIČ a další. Hotový online dokument navíc lze elektronicky podepsat přímo v Podpisovně, a to bezpečně s ověřením identity podepisujících pomocí Bank iD, MojeID nebo Identity občana.

Novinka od ezConvey nicméně nešetří čas jen tvůrcům dokumentů, ale také všem, kteří je následně vyplňují. Jakmile je chytrý dokument nachystaný, tvůrce ho jednoduše vystaví na web

nebo rozešle přímo z Podpisovny k vyplnění online jakýmkoliv interním i externím uživateli. „Těmto uživatelům se pak zobrazí jen pole, která mají vyplnit, takže nebudou zmatení, které kolonky se jich týkají, a které nikoliv. Předjdou tak zbytečným chybám a nutnosti formulář nebo jiný dokument vyplňovat opakovaně,“ dodal Michal Bočan, zakladatel aplikace Podpisovna, www.podpisovna.cz.

Vyplněné chytré dokumenty není potřeba tisknout, firmy i úřady je mohou archivovat v elektronické podobě, a ušetřit tím spoustu papíru, peněz za tisk i místa ve skříních.

Podpisovna je ryze česká aplikace, pomocí níž podepisují firmy, obce, úřady i jednotlivci od roku 2022 dokumenty online. Na rozdíl od většiny podpisových aplikací v ČR ověřuje identitu podepisujících osob se 100% jistotou pomocí Bank iD, MojeID a Identity občana. (tz)

Co si myslí podnikatelé o předvolebních daňových a ekonomických tématech a léčbě ekonomiky

Česká podnikatelská obec je většinově proti zvýšení zdanění práce, nebrání se však zjednodušení daňového systému a zrušení části výjimek ani růstu některých daní. Případné znovuzavedení EET je vnímáno převážně kladně. Stát by měl šetřit především sám na sobě a také omezit dotační politiku. Podnikatelé výrazně podporují zavedení eura, zároveň odmítají myšlenku zestátnění společnosti ČEZ.

Vyplývá to z bleskového průzkumu některých volebních ekonomických témat, kterého se zúčastnilo přes 100 respondentů, a který mezi svými klienty z řad převážně středních firem uspořádala poradenská společnost PKF APOGEO.

Co se týká zdanění, většinovou podporu mezi podnikateli nachází zvýšení spotřebních daní na tabák, alkohol a další „neřesti“, včetně slazených nápojů (souhlasí a spíše souhlasí 88 % respondentů) i zavedení daně na tichá vína (72 %). Podobně by podnikatelé podpořili také zavedení nadstandardů s doplatkem a případně dalších plateb ve zdravotnictví (67 %).

Naopak největší odpor vzbuzují opětovné zavedení dědické a darovací daně a majetkových daní vypočítaných z čistého jmění plátce. Například případné uzákonění transferové daně podle slovenského vzoru odmítá přes 80 % dotázaných a obnovení daně dědické a darovací dokonce 88 %. Silný odpor je i k myšlence zvýšení DPH (skoro 70 %).

V názoru na některé další daně se podnikatelé rozdělují v podstatě na dvě stejně početné skupiny. To platí například u zvýšení daně z nemovitostí, kde polovina dotázaných s takovou možností souhlasí nebo ji nevylučuje, 43 % nesouhlasí a 7 % na tuto otázku nemá ujasněný názor.

Otázka na zdanění práce byla položena odděleně. Možnost zvýšení plateb v tomto segmentu odmítlo 60 % dotázaných. Dále byly nicméně zkoumány některé dílčí možnosti, kde v některých případech respondenti případné změny spíše podporují.

To platí především u možnosti zjednodušení

kresba Pixabay / koláž Schneidy

systém a zrušit různorodé daňové výjimky (například podpora hypoték). Podnikatelé také podporují valorizaci slevy na poplatníka, což je pomoc především pro nízkopříjmové skupiny zaměstnanců či živnostníků. Naopak odpor proti různorodým způsobům zvýšení daně z příjmu u fyzických osob je celkem značný. Zvýšení základní sazby daně na 20 %, což by byla eliminace poklesu sazby z doby zrušení superhrubé mzdy, odmítlo jednoznačně či spíše přes 67 % dotázaných. Proti zavedení výraznější daňové progresse, než je nyní, se vyjádřilo 62 % podnikatelů. V podstatě rozpolcena je podnikatelská obec v přístupu k otázce sblížení zdanění zaměstnanců a OSVČ. Proti takovému kroku je 50 % respondentů, více či spíše pro pak 43 %.

„Za pozornost stojí, že většina našich klientů, kteří se do výzkumu zapojili, se označuje za pravicově smýšlející občany. Jde o 67 % z nich, 26 % se identifikuje spíše levicově, ostatní jako nevyhranění. Zároveň vidíme poměrně smířlivý přístup respondentů k případnému růstu některých daní. Zde se nabízí celkem logické vy-

světlení, že podnikatelé, kteří díky svým nesporným zkušenostem mohou zřejmě vcelku reálně posoudit možnosti státu v oblasti řešení problémů veřejných financí, jsou ochotni akceptovat i některé nepopulární kroky. Další data však ukazují, že očekávají primárně snižování nákladů a růst efektivity u státu, což je zjevně upřednostňovaný model přístupu k veřejným prostředkům,“ uvedl Tomáš Pacovský, Managing Partner PKF APOGEO. Dokazuje to ostatně řada dalších údajů získaných v bleskovém průzkumu.

Pro někoho možná překvapivě, ale jinak zcela logicky souhlasí s omezením státních dotací do ekonomiky 96,5 % respondentů. „Ve skutečnosti je to logické. Právě podnikatelé nejlépe vědí, jak dotační prostředí ničí trh a volnou soutěž. Takže tato téměř jednotná nedůvěra k dotacím by nás neměla překvapovat,“ poznamenal k tomu Pavel Postl, Senior Partner PKF APOGEO. O něco menší, ale přesto velmi silnou podporu má také plošné snížení počtu státních zaměstnanců, snížení počtu ministrů a ná-

městků či zrušení krajů a snížení počtu obcí. Naopak většina podnikatelů odmítá snížení podpor pro neziskový sektor či snižování důchodů a úrovně sociálního zabezpečení. „Podle našeho názoru se zde znovu projevuje zkušenostní základna lidí, kteří jako podnikatelé či podnikoví manažeři řeší každodenně reálné ekonomické, finanční a sociální problémy. Znají tedy dobře cenu sociálního smíru a setkávají se i s tím, jaké úkoly pro společnost vykonává neziskový sektor,“ dodal Pavel Postl.

V další části byl výzkum doplněn některými poměrně konkrétními otázkami. Z odpovědí vyplývá, že například 67 % respondentů zastupujících povětšinou malé a střední podniky z portfolia klientů PKF APOGEO nemá problém s případným znovuzavedením elektronické evidence tržeb (EET). S myšlenkou zestátnění energetické společnosti ČEZ nesouhlasí 60 % dotázaných. A 62 % pak naopak souhlasí se zavedením společné evropské měny euro, odmítá ji 28 % účastníků průzkumu.

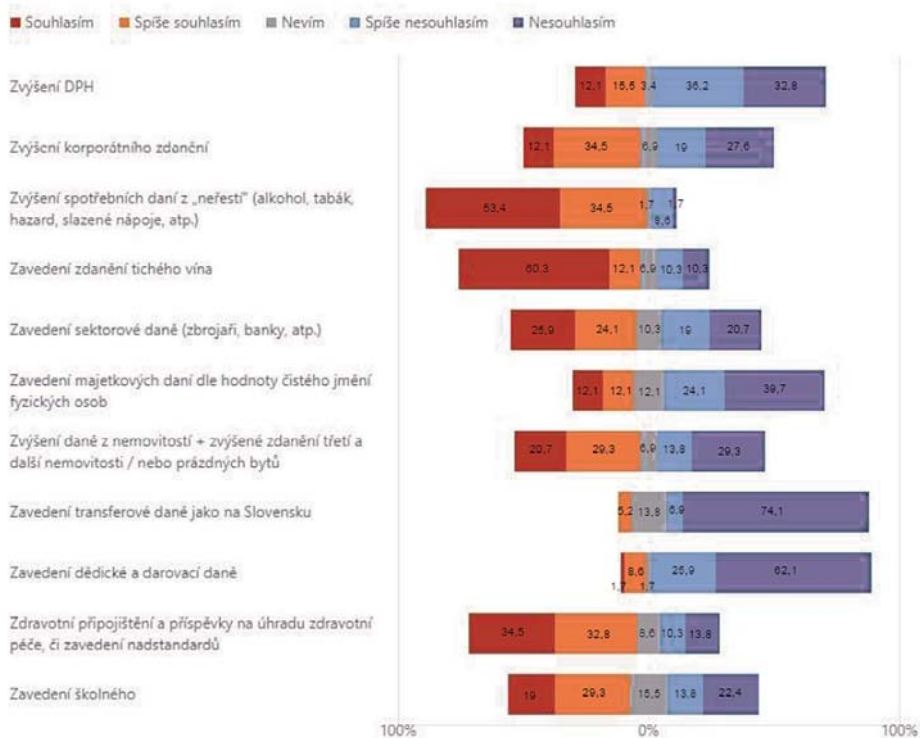
Poslední částí průzkumu se zaměřila na rozlišení priorit pocítovaných podnikatelskou obcí jako úkoly vlády a státu do dalšího období. V rámci nabídnutého portfolia deseti odpovědí přidělovali respondenti jednotlivým formulacím známku od jedné (nejvyšší důležitost) do pěti, přičemž každou hodnotu bylo možné použít pouze dvakrát. Nejvyšší priorita byla přidělena omezení byrokracie a elektronizaci státní správy, kterou hodnotou 1 označilo více než 40 % respondentů a hodnotou 2 dalších 14 %. Srovnatelnou důležitost účastníci přidělili také investicím do bezpečnosti (obrana, hybridní rizika, kyberbezpečnost), kde hodnocení 1/2 bylo uděleno v poměru 31/22,5 %. Třetí výsledkově podobnou možností pak byla opatření pro posílení konkurenceschopnosti především v oblasti cen energií (22,5/31 %).

Naopak nejnižší důležitost podnikatelé přidělili podpoře porodnosti a demografického vývoje, podpoře zaměstnanosti a s odstupem jednoznačně marginální význam pro ně má podpora ESG, rovných příležitostí a odpovědné ekonomiky (známky 1 a 2 přidělilo 17 a 7 % dotazovaných, známky 4 a 5 pak 22,5 a 43 %).

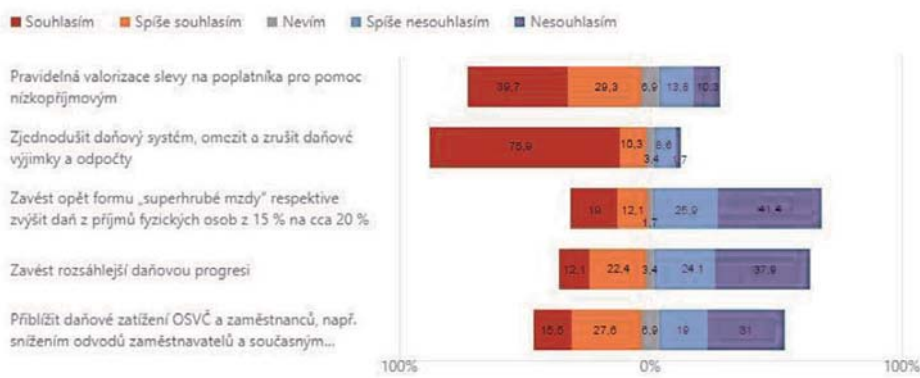
(tz)

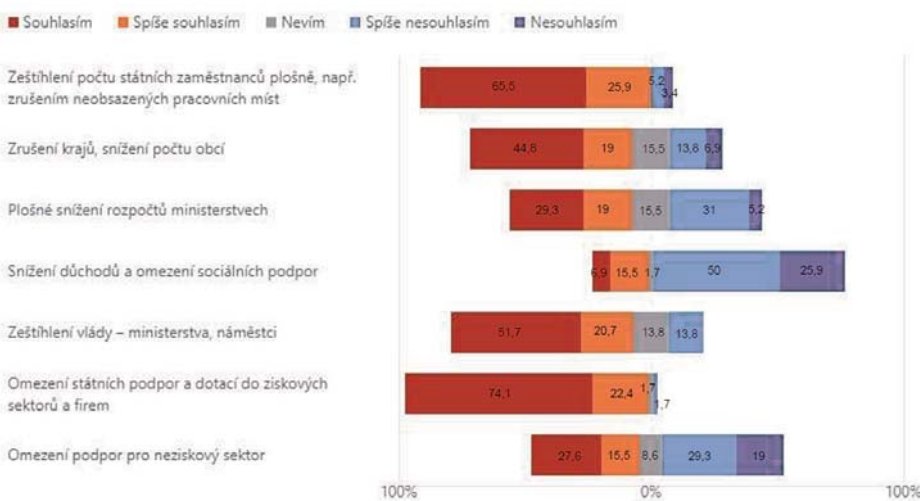
Jaká forma zvýšení příjmů rozpočtu je dle vás nejvhodnější nad rámec oblasti zdanění práce?

Která z prezentovaných forem úpravy zdanění práce je podle vás nejvhodnější?

Jakou formu omezení výdajů byste uvítali?

Mastercard Strive v Česku

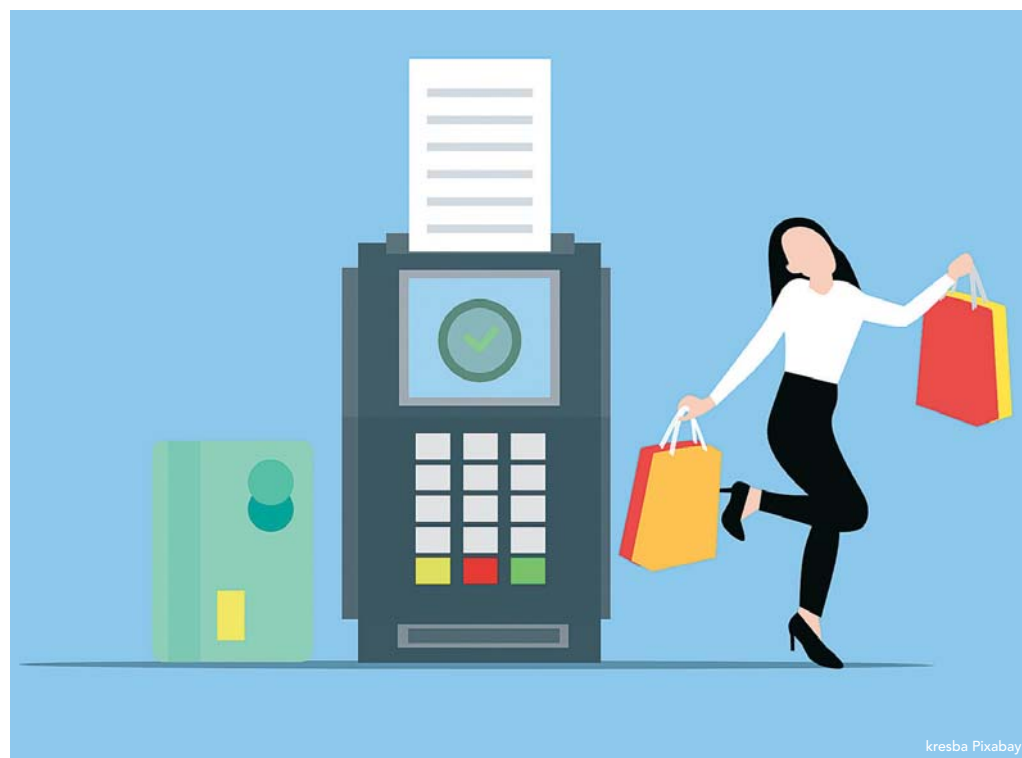
podpořil téměř 250 000 podnikatelů

Po třech letech se uzavírá program Mastercard Strive v Česku. Díky spolupráci Centra pro inkluzivní růst společnosti Mastercard a neziskové organizace CARE Česká republika, ve spojení se stovkou dalších partnerů, získalo podporu téměř 250 000 podnikatelů a podnikatelek. Program pomohl rozvíjet jejich podnikatelské dovednosti a naučit je lépe využívat digitální nástroje. Díky datům a systematickému mapování potřeb zároveň přinesl nové pohledy na to, co malé firmy skutečně potřebují a jak je v Česku podporovat.

Srdcem programu se stala digitální platforma Pro podnikavé. Toto centrum s informacemi, nástroji, návody, testy, videy i příběhy z praxe vyrostlo v komunitu více než 8000 podnikatelů a podnikatelek se zájmem o digitalizaci, finance a rozvoj podnikání. Kvalitu obsahu platformy garantovalo více než 60 firem a expertů. Vedle obsahu nabídla platforma Pro Podnikavé i bezplatné konzultace či mentoring, např. prostřednictvím programu DoToho!, jehož individuální poradenství využilo více než 2100 podnikatelů.

„Díky programu Mastercard Strive v Česku jsme získali cenné rady a nástroje, které nám pomohly zefektivnit naše podnikání. Mentoring, podpora komunity a odborné vedení nám pomohly lépe zvládnout koordinaci a připravit firmu na další rozvoj. Podařilo se nám rozšířit tým, otevřít novou pobočku i navýšit počty zákazníků. Psychicky je to pro nás velká úleva a cítíme, že se přibližujeme k rovnováze mezi prací a rodinou,“ uvedla Zuzana Bodnářová, spolumakladatelka projektu Dej mi pokojovku.

Program fungoval díky spojení více než stovky spolupracujících organizací napříč celou zemí – od oborových asociací přes expertní partnery až po regionální centra. Výsledkem je ucelené řešení, které pomáhá malým firmám napříč Českem.

„Silné a digitálně připravené malé podniky jsou základem ekonomické odolnosti a prosperity. Mastercard Strive v Česku byl jednou z klíčových cest, jak tento potenciál rozvíjet. Kromě mentoringu, sdílení zkušeností a podpory digitalizace jsme spustili také projekty jako datový portál KdeZačítPodnikat.cz nebo celostátní iniciativu Velký týden malých firem,“ sdělila Jana Lvová, generální ředitelka Mastercard pro Českou republiku a Slovensko.

Mastercard Strive v Česku vznikl jako odpověď na celkovou zranitelnost malých podniků: od pandemie přes energetickou krizi po ruské invazi na Ukrajinu až po rostoucí digitální propast. Digitalizace přitom neznamená jen nové technologie. Je to způsob, jak zvládat nečekané situace a řídit podnikání i v době nejistot. Program stál na datech, spolupráci napříč obo-

ry a cílené podpoře specifických skupin podnikatelů: žen, rodičů, živnostníků, podnikatelů z vyloučených regionů či lidí z Ukrajiny.

„Naším cílem bylo poskytnout malým firmám podporu, která je dlouhodobě udržitelná. Vytvořili jsme jedno místo, které podnikatelé skutečně aktivně využívají, propojili jsme partnery napříč sektory a celý program jsme postavili na reálných datech. Věřím, že budoucnost patří těm, kteří mají odvahu podnikat, a naši rolí je tuto odvahu podpořit,“ řekla Barbora Florková, ředitelka CARE Česká republika.

Součástí programu byly i pravidelné výzkumy podnikatelského prostředí, tzv. Barometry. Poslední, čtvrtá zpráva z dubna 2025 přinesla nejen hlubší vhled do témat jako kybernetická bezpečnost, ale také analýzu změn českého podnikatelského prostředí od roku 2022.

Co se za tři roky fungování programu změnilo?

- Podnikatelé častěji investují do technologií; 47 % je považuje za klíčové pro svůj úspěch (oproti 40 % v roce 2023).
- Ačkoliv 69 % podnikatelů vnímá kyberbezpečnost jako důležitou, 42 % z nich do ní stále investuje méně než 500 Kč měsíčně.
- Mentoring a poradenství patří mezi nejvyhledávanější formy podpory – podnikatelé oceňují zejména praktické vedení a sdílení zkušeností.
- Ženy čelí výraznějším bariérám – 53 % z nich nevyužívá žádné služby na podporu podnikání, nejčastěji kvůli časovým omezením spojeným s péčí o rodinu nebo nedostatku důvěry v dostupné možnosti.

Co se díky programu Mastercard Strive v Česku podařilo:

- Podpořit téměř 250 000 malých podnikatelů napříč Českou republikou.
 - Vybudovat komunitu více než 9400 uživatelů platformy Pro podnikavé a zprostředkovat přes 2100 podpořených podnikatelů díky programu DoToho!
 - Vytvořit přes 200 praktických návodů a vzdělávacích materiálů a publikovat více než 200 článků, podcastů a rozhovorů zaměřených na podnikání a digitalizaci.
 - Zorganizovat stovky workshopů a konferencí po celé republice.
 - Zrealizovat osm výzkumů mapujících potřeby a výzvy malých podniků v Česku.
 - Propojit přes sto organizací napříč sektory, a vytvořit tak funkční ekosystém podpory malého podnikání.
- Tři roky nejsou koncem, ale teprve začátkem. Program Mastercard Strive v Česku otevřel debatu o důležitosti a potřebách malých firem. Nezanedbal jen data a příběhy, ale i konkrétní nástroje pro všechny podnikavé. Platforma Pro podnikavé, online akademie nebo mentoringový program DoToho! budou pomáhat podnikatelům i nadále. (tz)

INZERCE

Webináře o zdvihacích zařízeních a úspěšném podnikání

Máte zájem rozšířit nebo vylepšit své podnikání? Řídíte se myšlenkou, že čas jsou peníze? Tak právě pro vás jsou určeny připravované webináře. Na jednom místě dostanete odpovědi na své otázky, získáte nebo rozšíříte své kontakty a prohloubíte své znalosti.

Zpracování náhradní dokumentace (15. července 2025)

Webinář se věnuje problematice zpracování náhradní technické dokumentace k mostovým jeřábům v případech, kdy průvodní dokumentace není dostupná nebo je neúplná, a to v rozsahu místního provozního předpisu, od legislativního rámce přes metodický postup vytváření až po samotné zpracování. Cílem je poskytnout ucelený návod, jak systematicky a v souladu s předpisy nahradit chybějící průvodní dokumentaci, a zajistit bezpečný a legální provoz mostového jeřábu.

Měření průhybu a jak pracovat s naměřenými údaji (5. srpna 2025)

Ve webináři se dozvíte úskalí měření průhybu mostových jeřábů, jak správně měřit, s jakými údaji naměřené hodnoty porovnávat a jak správně naměřené hodnoty vyhodnotit. A to vše s ohledem na deformace ocelových konstrukcí a jejich vliv na celkový stav, zbytkové napětí a životnost celé ocelové konstrukce.

Stabilita (9. září 2025)

Jste zvědaví při přepravě břemene pomocí jeřábu na nečekané překvapení? Třeba, že při práci s jeřábem po ukončení manipulace z kabiny jeřábu vyleze medvěd a odejde do šatny? Ne, myslíme tím něco horšího, když se břemeno nechová tak, jak jsme předpokládali. Je zajímavé, jakou škodu neznalost této disciplíny může způsobit, a ještě zajímavější, jaké máme znalosti.

Životnost jeřábů jako jedno z omezení bezpečného provozu (7. října 2025)

Životnost zdvihacích zařízení je často opomíjené téma, a aniž bychom to mnohdy tušili, úzce souvisí i s cenou nových zařízení. Na webináři si představíme, jak je možno postupovat ve stanovení a výpočtu zbytkové životnosti těchto zařízení a jaký je její vliv na bezpečný a spolehlivý provoz jeřábu. Jaké plynou důsledky ze spotřebované životnosti na bezpečný provoz jeřábů, co je nutno při výpočtech sledovat, a které části zdvihacího zařízení mají na životnost největší vliv.

Rozbor případů zničení lan na jeřábech (11. listopadu 2025)

Na webináři projdeme případové studie, kde jsme prováděli analýzy poškození lan v návaznosti na zařízení, kde bylo lano provozováno. Projdeme je od zadání po zjištění a vysvětlení mechanismu poškození lan v návaznosti na daný provoz a typ jeřábu. Následně si ukážeme, jak u takových zdvihacích zařízení při kontrole postupovat, abychom tyto vady na lanech dokázali najít.

Jeřábové kolejnice – jejich vady a způsoby kontroly (2. prosince 2025)

Webinář se zabývá problematikou jeřábových kolejnic jako klíčové části mostových jeřábů a jeřábových drah, a to od základních typů kolejnic, materiálového složení, požadavků na montáž přes vady, deformace, opotřebení, včetně metod kontrol, až po příčiny těchto vad a jejich vliv na provozní bezpečnost a životnost.

Bližší informace o webinářích na [kapkaplus.cz/webinare](https://www.kapkaplus.cz/webinare)

Další akce k oblasti zdvihacích zařízení v roce 2025:

- XXXII. ročník celostátní odborné konference revizních a odborných techniků zdvihacích zařízení
21.–22. října 2025, Hotel Černigov, Hradec Králové
- Revizní technik jeřábů a zdvihadel (dvoudenní odborný přípravný kurz ke zkoušce TIČR)
10.–11. prosince 2025, Hotel Černigov, Hradec Králové
- Provádění běžných prohlídek ocelových konstrukcí jeřábů mostového typu a jeřábových drah v rámci hodnocení technického stavu jeřábů
12. prosince 2025, Hotel Černigov, Hradec Králové

Srdečně zveme!

Ing. Kateřina Látalová, Ph.D., jednatelka KAPKA PLUS s.r.o.
www.kapkaplus.cz

Hlasujte o ekologický projekt tohoto roku:

E.ON Energy Globe představil šestici finalistů

Letošní, už sedmnáctý ročník prestižní soutěže v oblasti ekologie a udržitelnosti E.ON Energy Globe, dospěl do finále – 29. května odstartovalo hlasování veřejnosti, které určí, kdo se bude na začátku září radovat z vítězství v soutěži, odnese si titul nejlepšího ekologického projektu tohoto roku a částku 500 000 Kč od společnosti E.ON. Odborná porota složená ze zástupců Akademie věd během jarních měsíců zhodnotila přes 200 nominací a vybrala šest finálových projektů, které teď soupeří o hlasy veřejnosti. Celkový vítěz bude vyhlášen na třetím ročníku E.ON Ekofestivalu, který se uskuteční 6. září v Brně.

„Před sedmnácti lety jsme do Česka přivedli tuto soutěž, abychom upozorňovali na důsledky klimatických změn a potřebu udržitelného chování. Již sedmnáct let tedy sledujeme nadšence, kteří inovují a hledají nové způsoby udržitelného jednání, a společně inspirujeme komunity a podniky, aby je podporovaly. Cesta k udržitelnější budoucnosti nekončí. Stále je před námi dlouhodobá práce. Například jen energetická transformace, která aktuálně probíhá, je proces na další desetiletí. To vše tady vytváříme společně s minulými, současnými i budoucími účastníky této soutěže a celou českou populací,“ řekla Claudia Viohl, generální ředitelka E.ON Česká republika, kterou těší fakt, že udržitelnost a ekologie nejsou pro Čechy neznámým pojmem.

Studie ukazuje, že Češi jsou v otázce udržitelnosti pragmatičtí

Z průzkumu, který si společnost E.ON nechala udělat, vyplývá, že mezi Čechy je 12 % nadšenců, kteří jsou ochotni investovat finanční prostředky nebo snížit svůj komfort, aby žili udržitelně. Existuje tady i většina (56 %), která se snaží žít udržitelně, ale bez přílišných kompromisů. Udržitelný životní styl vnímá 16 % respondentů, ale mají pocit, že není praktický. Dále 9 % se o udržitelnost nezajímá a jen 6 % ji odmítá jako vymyšlenou pohádku. Výzkum a soutěž EGA společně dokazují, že mezi námi jsou inovátoři, kteří věří v udržitelnost a jsou ochotni proměnit vize v konkrétní projekty.

Vítěz bude znám na brněnském E.ON Ekofestivalu

Soutěž hledá a oceňuje ty největší ekologické nadšence a jejich projekty, které zlepšují krajinu

kolem nás, šetří přírodu a energie a přispívají k trvalé udržitelnosti. Do letošního sedmnáctého ročníku se od začátku roku přihlásilo o 35 % projektů více než v minulém roce. Šest finalistů vybrali experti z Akademie věd. Každý projekt má svého ambasadora z řad známých osobností, který ho provede následujícími třemi měsíci a bude se pro něj snažit získat co největší podporu. Svůj projekt podporují a propagují herci Jitka Čvančarová, Saša Rašilov, Jan Cina, Gabriela Heclová a Marek Lambora či skateboardista Maxim Habanec. Tváří celé soutěže je herečka a zpěvačka Veronika Khek Kubařová, která E.ON Energy Globe podporuje řadu let.

Vítěz si ze soutěže odnese 500 000 Kč na další rozvoj svého projektu a další finalisté dostanou ceny od dalších partnerů soutěže. Nakoupit produkty za 100 000 Kč budou moci účastníci u společnosti Ptáček – topení, voda, plyn. Voucher v hodnotě 50 000 Kč na nákup v obchodech Hornbach věnovala společnost Hornbach Baumarkt CS. Své produkty v hodnotě 50 000 Kč věnuje společnost DE Dietrich a produkty ve stejné částce daruje i společnost Trilux. Novým partnerem je pak společnost Tierra Verde, která věnuje finalistům voucher v hodnotě 50 000 Kč.

Z prázdnou neodejdou ani hlasující. Ve hře je pro vylosované hlasující let balonem, ubytování v hotelu Galant v Mikulově (vítěz E.ON Energy Globe z roku 2013), poukázky na nákup v hodnotě 2000 Kč od společnosti Hornbach a pět ekobalíčků.

„Hlasovat může veřejnost do konce srpna na webu www.energyglobe.cz. Slavnostní vyhlášení vítěze proběhne na E.ON Ekofestivalu, který se letos bude konat už třetím rokem a podruhé to bude v Brně. V sobotu 6. září čeká na příchozí v areálu Nové Zbrojovky den plný udržitelné zábavy. Připravíme koncerty, workshopy a další udržitelné aktivity pro děti i dospělé, rozhovory vedené DVTV a lokální občerstvení a řadu dalších věcí,“ doplnila Šárka Dvořáková z marketingu společnosti E.ON, která má soutěž E.ON Energy Globe na starost.

Kdo se uchází o přízeň veřejnosti

■ **Nadace Pro půdu** usiluje o zachování zdravé a úrodné půdy tím, že ji vykupuje a svěruje do péče drobným ekologickým zemědělcům, kteří hospodáří šetrně a s respektem k přírodě. Tento jedinečný model v Česku podporuje lokální produkci, biodiverzitu a komunitní život, přičemž zajišťuje, že půda zůstane dostupná i pro budoucí

Zástupci šesti finálových projektů společně s generální ředitelkou E.ON v ČR Claudií Viohl (třetí zleva) a patronkou soutěže Veronikou Khek Kubařovou

generace. Nadace je součástí evropské sítě Access to Land a od svého založení v roce 2016 již podpořila několik malých farem, které dnes obhospodařují přibližně 500 ha půdy.

■ **Projekt Ptáci parky** České společnosti ornitologické aktivně obnovuje a chrání přírodní prostředí téměř na 700 ha po celé České republice. Vznik sedmi parků, jako jsou Josefovské louky nebo Zbudovská blata, pomáhá chránit ohrožené druhy ptáků a dalších živočichů, obnovuje mokřady a krajinu, a zároveň nabízí prostor pro vzdělávání i odpočinek veřejnosti. Projekt je otevřený dobrovolníkům, dárcům i návštěvníkům a do roku 2042 plánuje park v každém kraji.

■ **Společnost DEKONTA** vyvinula v Kralupech nad Vltavou unikátní technologii pro ekologickou recyklaci vysloužilých fotovoltaických panelů, která umožňuje efektivní oddělení a opětovné využití skla, kovů a dalších cenných materiálů. Linka s nízkou energetickou náročností a bez produkce odpadních vod dokáže zpracovat až 2000 tun panelů ročně. Projekt představuje důležitý krok k udržitelnosti solární energetiky a příklad úspěšné spolupráce výzkumu, státu a soukromého sektoru.

■ **Rekonstrukce a přístavba administrativní budovy FORTEMIX** v Paskově od studia PROJEKTSTUDIO představuje inspirativní příklad ekologické transformace průmyslové architektu-

tury. Projekt kombinuje recyklované materiály, zelené fasády, střechy a inovativní technologie pro snížení energetické náročnosti a spotřeby vody. Díky důrazu na udržitelnost, cirkulární ekonomiku a zdravé pracovní prostředí vznikla moderní a estetická budova, která ukazuje cestu k odpovědnému rozvoji průmyslových areálů.

■ **Bylinná farma Květomluva** na jihu Valašska je příkladem, jak lze i z neúrodné půdy vytvořit ekologicky certifikované hospodářství bez dotací. Rodina Fryzelkových zde pěstuje hypoalergenní potraviny v AIP kvalitě a zároveň inspiruje ostatní k udržitelnému zemědělství. Farma se věnuje také ekologické výchově a zachování tradičních metod, čímž propojuje péči o krajinu s moderním přístupem k produkci zdravých potravin.

■ **Projekt LASAR** přináší revoluční řešení pro opravy satelitů a likvidaci kosmického smetí pomocí laserové technologie. Český studentský tým vyvinul metodu dálkového resetování nebo navádění nefunkčních družic zpět do atmosféry, kde bezpečně shoří. Projekt získal mezinárodní uznání v soutěži NASA Conrad Challenge a disponuje vlastním testovacím satelitem LASARSat. Kromě technologického přínosu nabízí i vzdělávací aktivity pro středoškoláky, kteří si mohou vyzkoušet práci s reálnými vesmírnými technologiemi. (tz)

www.energyglobe.cz

Nadace pro půdu a její ambasadorka Jan Cina

Projekt ptáčích rezervací od České společnosti ornitologické podporuje herečka Gabriela Heclová

Projekt firmy DEKONTA na recyklaci fotovoltaických panelů získal podporovatele v herci Marku Lamborovi (vpravo)

Pomoci k vítězství udržitelné rekonstrukci budovy Fortemix v Paskově chce i její ambasadorka Saša Rašilov

Bylinkovou farmu Květomluva z Valašska podporuje jako patronka soutěže i herečka Jitka Čvančarová

Projekt LASAR, který se zabývá vesmírným odpadem, podporuje jako patron Maxim Habanec

Zemědělci a potravináři prosazují zprísnění dovozu zboží z Ukrajiny

Čeští zemědělci a potravináři se důrazně staví proti prodloužení současné podoby obchodních vztahů mezi Evropskou unií a Ukrajinou. Stávající bezcelní režim, který umožňuje většině ukrajinského zboží vstup na unijní trh bez jakýchkoli celních poplatků, ohrožuje jejich podnikání. Negativním důsledkem bylo například letošní uzavření cukrovaru v Hrušovanech nad Jevišovkou na jižní Moravě, kde jednou z příčin ukončení výroby byly i levné dovozy z Ukrajiny.

Agrární komora ČR a Potravinářská komora ČR jednotně usilují o to, aby se obchodní režim s Kyjevem vrátil k podobě platné před únorem 2022, tedy před vojenskou invazí Ruska na Ukrajinu a byl obnoven celní režim. V tomto postoji plně podporují již existující iniciativu svých kolegů ze Slovenska, Polska, Francie a dalších členských států EU, kde čelí obdobným problémům.

Zemědělci v minulosti opakovaně upozorňovali například na problematiku nadměrného dovozu ukrajinského obilí do Evropy, který představoval významnou zátěž pro tuzemský trh a vedl k propadu výkupních cen této komodity. „Česká republika je i kvůli propadu živočišné výroby, ke kterému došlo v minulosti vlivem nerovných podmínek na jednotném trhu EU, sama vývozcem obilovin a nepotřebuje proto zemědělskou produkci z Ukrajiny dovážet. Navíc nechápeme, proč jsou našim zemědělcům neustále kladeny další a další povinnosti

a jsou fakticky nuceni k neprodukcí, zatímco se otevírají dveře produkci ze zemí, kde rozhodně tak přísné standardy neplatí. Ukrajinská zemědělská produkce by dlouhodobě měla směřovat k tradičním odběratelům mimo EU, nikoliv na naše trhy na úkor místních podnikatelů. Je načase, aby si Evropská unie uvědomila, že pomáhat může jen ten, kdo je v silné pozici a sám po-

moc nepotřebuje,“ řekl prezident Agrární komory ČR Jan Doležal.

Potravinářská komora ČR zase dlouhodobě upozorňuje na problematiku dovozy levného kuřecího masa a cukru, které rovněž deformují domácí trh. Důkazem těchto obav je i letošní zavření cukrovaru v Hrušovanech nad Jevišovkou, kde k ukončení výroby přispěly mimo jiné

právě levné dovozy z Ukrajiny. „Konkrétní dopady už vidíme, například letošní zavření cukrovaru v Hrušovanech, k čemuž výrazně přispěly levné dovozy z Ukrajiny. Podobné obavy máme i u kuřecího masa, kde neregulované dovozy mohou ohrozit domácí chovatele drůbeže. Ukrajině je potřeba v konfliktu s Ruskem pomáhat, ale je pro nás nepřijatelné, aby podpora Ukrajiny vedla k likvidaci našich vlastních podniků, k růstu nezaměstnanosti a k ohrožení naší potravinové soběstačnosti,“ uvedla prezidentka Potravinářské komory Dana Večeřová.

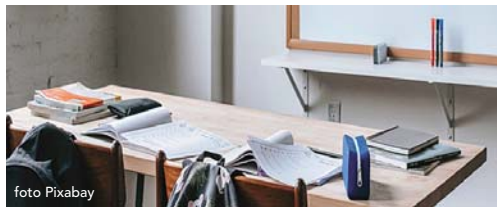
Obě komory upozorňují, že producenti na Ukrajině navíc nepodléhají přísným výrobním a environmentálním standardům, jaké jsou vyžadovány v zemích Evropské unie. Tato nerovnost v pravidlech pak vytváří neférové konkurenční prostředí na evropském trhu.

Bezcelní režim v obchodování s Ukrajinou měl původně být dočasným řešením, ze kterého se však staly roky trvající výjimky. Platnost bezcelních opatření se týká široké škály komodit, například pšenice, kuřecího masa, cukru, medu, kukuřice, řepky nebo slunečnice.

Obě komory jsou přesvědčené, že v tuto chvíli je nezbytné najít smysluplné a udržitelné řešení obchodních vztahů mezi Evropskou unií a Ukrajinou. Zároveň už nesmí jít o politické rozhodnutí, ale je třeba vzít v úvahu i ekonomické aspekty a dopad na evropské zemědělce a potravináře, včetně českých. V žádném případě už nesmí dojít k dalšímu krivení trhu a poškozování domácích producentů kvalitních potravin. (tz)

Duální vzdělávání schváleno, výhrady SP ČR zůstávají

Sněmovna Parlamentu ČR v květnu schválila novelu školského zákona, jejíž součástí (formou pozměňovacího návrhu) je i zavedení dobrovolné duální větve, po němž volali zaměstnavatelé více než deset let. Bohužel novela neřeší všechny aspekty dříve ověřovaného modelu.

Duální systém ve vzdělávání vidí Svaz průmyslu a dopravy ČR jako významný impuls ke zvýšení kvality a relevance odborného vzdělávání. Žák by měl být vzděláván v reálném pracovním prostředí, na nejaktuálnějších technologiích a přesně v tom, na čem se firma se školou dohodnou. Smlouva mezi žákem a firmou také umožní lepší vzájemné porozumění a jakousi formu „zaškolení“ přímo na firemní podmínky.

SP ČR v rámci prosazování duální větve ve spolupráci s dalšími zaměstnavatelskými organizacemi (HK ČR, KZPS ČR) od roku 2019 aktivně ověřoval principy a podmínky přímo v prostředí svých vybraných členských firem. Výsledky pak posloužily Ministerstvu školství k formulaci legislativní změny školského zákona.

Bohužel součástí ustanovení nejsou dva zásadní principy, které byly součástí ucelené koncepce – příspěvek poskytovateli na žáka v duálu a regionální poradenské struktury. „SP ČR a jeho členské firmy se budou snažit tento systém používat, avšak obávám se, že zmíněné nedostatky mohou vést k tomu, že se systém nebude plně využívat. Budeme proto požadovat další úpravy,“ řekla Milena Jabůrková, viceprezidentka pro digitální ekonomiku a vzdělávání SP ČR. (tz)

Absolutním vítězem v soutěži Mlékárenský výrobek roku 2025 je Apetito Omáčka Quattro Formaggi

Již 22. ročníku soutěže o Mlékárenský výrobek roku se letos zúčastnilo 18 tuzemských výrobců, kteří do hodnocení přihlásili celkem 55 výrobků.

Výrobky byly hodnoceny celkem v devíti soutěžních kategoriích:

1. Konzumní mléka a smetany
2. Zakysané mléčné nápoje
3. Jogurty do 5 % tuku
4. Smetanové jogurty a zakysané smetany
5. Mléčné dezerty
6. Čerstvé sýry a tvarohy
7. Sýry s plísni nebo s mazem na povrchu
8. Sýry polotvrdé
9. Tavené sýry a sýrové omáčky

V rámci soutěže byly dále vyhlášeny Novinky roku 2025. Hodnocení za účasti 23 nezávislých porotců proběhlo 25. dubna na Ústavu mléka, tuků a kosmetiky VŠCHT Praha. Při hodnocení se posuzovala nejenom celková kvalita přihlášených soutěžních vzorků, ale také obchodní rozšířenost na trhu, marketingové aktivity směřované na podporu prodeje a rovněž správnost označování výrobků dle platné potravinové legislativy.

U novinek hodnotily komise stupeň produktové, procesní a obalové inovace, zaměření na specifickou cílovou skupinu, „nové“ výživové parametry, reformulace, atraktivitu pro spotřebitele a také případný přínos pro životní prostředí.

Přihlášené výrobky pak byly rovnoměrně rozloženy ve výše uvedených kategoriích. Charakteristickým trendem letošního ročníku byl poměrně vysoký podíl tzv. high-protein výrobků, tedy výrobků se zvýšeným obsahem mléčných bílkovin, které odpovídají moderním výživovým trendům. Zastoupena byla také řada výrobků s přidavkem probiotických kultur, čímž se takovéto výrobky stávají funkčními potravinami. Opět se objevila řada výrobků s reformulovaným složením, například výrobky bez laktózy.

Výsledky akce Mlékárenský výrobek roku 2025 byly za přítomnosti zástupců veřejného života, médií, odborníků a manažerů mlékárenského průmyslu a zemědělské prvovýroby vyhlášeny 28. května na společensko-odborné akci Oslava mléka v zajímavém prostředí Národního zemědělského muzea v Praze, které umocnilo význam této potravinářské události.

Odborníci i veřejnost si takto připomněli Světový den mléka, který se z podnětu Mezinárodní mlékařské federace slaví každoročně od ro-

ku 1957 a který od roku 2001 připadá na 1. června. Záštitu nad letošní oslavou převzal ministr zemědělství Marek Výborný.

Zástupci úspěšných mlékárenských podniků zde převzali diplomy a trofeje za oceněná místa v jednotlivých soutěžních kategoriích, vyhlášen byl také absolutní vítěz soutěže a pět výrobků obdrželo titul Novinka roku. Zástupci novinařů vybrali z hodnocených výrobků rovněž tři produkty, kterým předali svoji Cenu médií.

V závěru slavnostního ceremoniálu vyhlásil Českomoravský svaz mlékárenský a Sekce pro mléko při Potravinářské komoře České republiky nový ročník soutěže o Mlékárenský výrobek roku 2026.

V soutěži o Novinku roku soutěžilo celkem 24 výrobků, ze kterých na toto ocenění dosáhlo celkem pět nových, inovovaných nebo reformulovaných výrobků.

Absolutním vítězem v letošní soutěži se stala Apetito Omáčka Quattro Formaggi ze společnosti Savencia Fromage & Dairy Czech Republic, a.s., které porotci přidělili 95,6 bodu z celkových 100 možných.

Za absolutní novinku roku bylo vyhlášeno sladké kondenzované mléko Salko bez laktózy ze společnosti Mlékárna Hlinsko, a.s.

Hlavní cenu médií získalo Jaroměřické žervé ze společnosti Jaroměřická mlékárna, a.s. (tz)

Výsledky v jednotlivých soutěžních kategoriích

kategorie	vítězný výrobek	výrobce
Konzumní mléka a smetany	OLMA High Protein Milk	OLMA, a.s.
Zakysané mléčné nápoje	Valašská kyška	Mlékárna Valašské Meziříčí spol. s r.o.
Jogurty do 5 % tuku	MILKO Řecký jogurt bílý	Polabské mlékárny a.s.
Smetanové jogurty a zakysané smetany	Bio zakysaná smetana 15 %	Polabské mlékárny a.s.
Mléčné dezerty	Matylda Bio dezert Natur	Polabské mlékárny a.s.
Čerstvé sýry a tvarohy	Jaroměřické žervé	Jaroměřická mlékárna, a.s.
Sýry s plísni nebo s mazem na povrchu	Král sýrů Hermelín Provensálské bylinky	Savencia Fromage & Dairy Czech Republic, a.s.
Sýry s mazem na povrchu	Dobry Václav	Mlékárna Olešnice a.s.
Sýry polotvrdé	Provolone Piccante Fette	Brazzale Moravia a.s.
Tavené sýry a sýrové omáčky	Apetito Omáčka Quattro Formaggi	Savencia Fromage & Dairy Czech Republic, a.s.

Sezóna bouřek je tu, pojištění se vyplácí

Bouřky přinášejí nečekaná rizika pro domácnosti. Škody způsobené úderem blesků a přepětím v elektrické síti každoročně dosahují v Česku stovek miliónů korun.

Podle údajů České asociace pojišťoven došlo loni k 5784 případům škod způsobených úderem blesku, které dosáhly celkové výše 150 miliónů korun. Ještě větší riziko ale představuje přepětí v síti. To sice nemusí být způsobeno výhradně bleskem, ve většině případů k němu však dochází právě v souvislosti s bouřkou. „Zatímco pravděpodobnost přímého zásahu blesku do domu je relativně nízká, mnohem častěji dochází k nepřímému poškození majetku v důsledku přepětí v elektrické síti. K tomu může dojít například při úderu blesku do venkovního elektrického vedení,“ upozornil na hlavní riziko spojené s bouřkami produktový manažer Mar-

tin Svoboda z KB Pojišťovny. Prudké zvýšení napětí, které mnohonásobně převyšuje běžné hodnoty v síti, může poškodit elektroniku, kuchyňské spotřebiče, ale i nákladná elektrická zařízení. Podle ČAPu v roce 2024 nahlásili Češi celkem 23 750 takových škod v celkové hodnotě téměř půl miliardy korun.

„Stovky případů jsme loni řešili i v KB Pojišťovně,“ doplnil Martin Svoboda a dodal: „V některých případech může přepětí poškodit nejen běžné spotřebiče a elektroniku v hodnotě několika desítek tisíc korun, ale také například tepelné čerpadlo, solární elektrárnu nebo elektrický kotel, kde se škody mohou vyšplhat do stovek tisíc.“ Jedním z takových případů byla událost, kdy klientovi udeřil blesk do hromosvodu a přepětí následně zničilo tepelné čerpadlo a veškeré vnitřní i venkovní osvětlení. Celková škoda činila 300 000 Kč. Ještě vážnější situace může nastat při přímém úderu blesku do domu. V jednom

z případů vznikla škoda téměř pět miliónů korun, když blesk zasáhl televizní anténu a způsobil požár. Martin Svoboda doplnil: „Špatně nastavené pojištění majetku a podcenění některých rizik může být pro majitele nemovitosti likvidační. Pár ušetřených stokorun na pojistném se může velmi nepříjemně vymstít.“

Škody způsobené přímým úderem blesku bývají zpravidla zahrnuty v základním pojištění nemovitosti. Škody vzniklé v důsledku přepětí jsou však často kryté pouze v rámci připojištění nebo ve vyšších variantách pojištění. Majitelé nemovitostí by si proto měli pečlivě zkontrolovat své pojistné smlouvy, aby se vyhnuli nepříjemným překvapením. „KB Pojišťovna s tím počítá a v rámci produktu Pojištění domácnosti Komfort automaticky kryje nejen škody způsobené přímým úderem blesku, ale také škody způsobené zkratem, přepětím, podpětím a nepřímým úderem blesku,“ upřesnil Martin Svoboda. (tz)

Udržitelnost

Obchody usilují o co nejnižší ceny vajec a maximální nabídku od českých dodavatelů

Český obchod a čeští producenti vajec sdílejí společný cíl: zajistit dostupná vejce pro všechny spotřebitele a pomoci českým dodavatelům s modernizací chovů a zlepšováním životní pohody zvířat. Tak zásadní změna musí mít realistický harmonogram a nesmí vést ke zbytečnému zdražování ani k poškození českých dodavatelů, rozhodně se neobejde bez podpory státu i veřejnosti.

Veškerá vejce na pultech českých obchodů splňují evropské i české zákonné požadavky na chovy slepic a obchody spolu se svými dodavateli dlouhodobě pracují na zlepšování životní pohody zvířat. „Oceňujeme, že společně s našimi dodavateli dokážeme zlepšovat kvalitu produkce českých vajec, a zvládáme i různé krizové situace, jako byly v posledních letech vysoký růst cen energií, několik vln ptačí chřipky, složitá byrokracie okolo modernizace chovů či různé pomlouvačné kampaně,“ řekl prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR Tomáš Prouza.

Na základě zákona z roku 2020 budou muset klecové chovy slepic v Česku skončit v roce 2027, a čeští producenti tak musí investovat v této ekonomicky složité době miliardy korun do investičně, organizačně i byrokraticky náročné přestavby všech svých chovů. V naprosté většině evropských zemí přitom dochází jen k částečné transformaci, aby vejce z bezklecových chovů tvořila základ nabídky vajec v obchodech, zatímco pro zpracování a pro výrobu dalších potravin zůstávají k dispozici i levnější vejčíčka. „Naprostá většina zemí jde ces-

foto Kateřina Šimková

tou svobodné volby zákazníka. Pro někoho je při nakupování rozhodující udržitelnost a životní pohoda zvířat, jiní zákazníci musí mnohem více sledovat ceny a volit ekonomicky dostupnější varianty. Česko si bohužel zvolilo cestu zákazů, a politické rozhodnutí tak povede ke zvýšení cen a zhoršení konkurenceschopnosti českých producentů vajec,“ vysvětlil Tomáš Prouza.

Transformace chovů je navíc velmi náročný proces. Postupné opuštění klecových chovů bude stát miliardy korun a státem poskytovaná podpora ji pokryje jen z části. Drůbežáři navíc bojují s chybějícími kapacitami dodavatelských firem, které odmítají nové zakázky na přestavbu hal a posunují původně slíbené termíny přestavby. Další velkou překážkou jsou velmi složité povolení a procesy pro výstavbu a modernizaci zemědělské produkce, což samo o sobě může prodloužit realizaci modernizace chovů o 12–18 měsíců.

„Je dobře, že stát podporuje zlepšování životní pohody zvířat, i když bychom rádi viděli dota-

ce poskytnuté rychleji a ve vyšší míře, aby nebyla poškozena konkurenceschopnost našich českých dodavatelů. Stát ale mohl s transformací výrazně pomoci i nefinančně pomocí snížení složitého povolování, s dusivou byrokracií státu se ale bohužel nic nestalo a dál prodlužuje a prodražuje modernizaci sektoru dodavatelů potravin,“ připomněl Tomáš Prouza.

Cena deseti vajec se aktuálně pohybuje mezi 62–64 Kč a pro řadu domácností je to již hraniční hodnota, u které zvažují, zdali vejce dále kupovat. Náhlé stažení cenově dostupných vajec z klecových chovů, díky kterým se daří udržovat cenovou hladinu na co nejnižší úrovni, by nejvíce dopadlo na seniory, rodiny s dětmi a nízkopříjmové skupiny. „Chceme vyjít vstříc spotřebitelům s různými potřebami a věříme, že by zákazník měl mít na výběr z různých cenových relací. Vejce musí být nejen udržitelná, ale i dostupná,“ uvedl Tomáš Prouza.

Pevně věříme, že těžkou situaci řady obyvatel Česka vnímají i nevládní organizace, které bojují za ochranu zvířat. „Oceníme, pokud se zapojí do společného dialogu s českými dodavateli, spotřebitelskými organizacemi i státem, abychom společně zajistili co nejdostupnější vejce, lepší životní pohodu slepic i udržení produkce vajec v Česku. Teď se láme chleba a velmi rychle bude jasné, zdali se nevládní organizace zapojí do skutečného hledání co nejlepšího řešení pro všechny strany, nebo zdali jen hledají záminky pro vedení manipulativních kampaní, pomocí kterých od veřejnosti vybírají peníze na své platy,“ uzavřel Tomáš Prouza. (tz)

Naše kavárna

Jakub Ryba novým generálním ředitelem FinGO

Jakub Ryba se stal od května 2025 novým generálním ředitelem finančně-poradenské společnosti FinGO, ve které působí od jejího vstupu na český trh. Jeho cílem je udržet růst společnosti, dále rozvíjet spolupráci s partnery a posunout FinGO mezi pět největších firem v oboru.

Ředitelkou gymnázií Fostra bude Michaela Kašparová

Gymnázia Fostra budou mít s platností od srpna 2025 novou ředitelku, kterou se stane Michaela Kašparová. Tato změna je součástí strategie posilování manažerského týmu sítě škol Fostra. Skupina Fostra nově zavede pozici zastřešující všechny její školy, kam se posune dosavadní ředitel Jan Voda, držitel ocenění Ředitel roku 2024.

Radoslav Rachač ředitelem Geosan Development

Geosan Development oznámil povýšení Radoslava Rachače do funkce ředitele a jednatele. Ve společnosti působí již od roku 2005, přičemž na novou pozici přechází z dosavadní role ekonomického ředitele a jednatele, kterou ve firmě zastával od roku 2014. Dlouhodobě se přitom angažoval ve vedení klíčových oblastí, zahrnujících projektové financování a ekonomiku developerské skupiny, účetní agendu, akvizice a komunikaci s bankovními institucemi i státními orgány. Nově bude zodpovědný také za strategické plánování a operativní řízení společnosti.

Sponzoring, charita, pomoc

Žáci z Neratovic pomohli rybářům

Každoroční vypouštění ryb do Labe si letos na jaře nenechali ujít žáci čtvrtých tříd z neratovické základní školy. Děti spolu s rybáři vysadili do největšího českého vodního toku půl metráku ryb. Neratovická společnost Spolana ve spolupráci s Nadací Orlen Unipetrol akci pořádá už několikátým rokem, a podílí se tak na údržbě vodního ekosystému řeky Labe. Tradiční zarybňování se koná vždy na jaře a na podzim za účasti žáků prvního stupně místních základních škol. Od roku 2013 se podařilo do řeky Labe vypustit více než deset tun ryb.

„Vysazováním ryb se naše společnost podílí na rozšiřování rybí populace v řece, a pomáhá tak zlepšovat její ekosystém. Vedle Spolany, Nadace Orlen Unipetrol a Českého rybářského svazu se projektu pravidelně účastní také Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou. Společný projekt si klade za cíl vzbudit u dětí ze základních škol zájem o životní prostředí a důležitost jeho ochrany,“ komentoval Piotr Kearney, jednatel společnosti Spolana. (tz)

Lego naší legislativy

Seyfor může získat výlučnou kontrolu nad Dotykačkou

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže povolil ve zjednodušeném správním řízení společnosti Seyfor, a. s., získat výlučnou kontrolu ve společnosti Dotykačka Holding a.s., kterou doposud kontrolovala společně se soutěžitelem IT & Data s.r.o. ÚOHS konstatoval, že nevzbuzuje obavy z narušení hospodářské soutěže. Rozhodnutí je pravomocné.

Společnost Seyfor a její dceřiné společnosti působí v oblasti informačních technologií, například se zabývá kybernetickou bezpečností a účetními i fakturačními řešeními a řadou dalších kategorií IT systémů. Nabývaná skupina Dotykačka působí mimo ČR také např. na území Slovenska a Polska. Skupina se zaměřuje na vývoj a poskytování produktů a služeb v oblasti pokladních a platebních systémů, včetně prodeje hardwaru, SaaS softwaru, implementačních služeb pro maloobchod a gastronomii, servisu ERP systémů a datových analýz. (tz)

Nezapomeňte na knihu

Grada Publishing, a. s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
tel.: 234 264 401
fax: 234 264 400
www.grada.cz

Zákoník práce v praxi – 6. vydání

Jakub Tomšej

Publikace zohledňuje nejnovější novely zákoníku práce, čtenářsky atraktivním způsobem shrnuje základy právní úpravy pracovních vztahů s důrazem na vznik, změny a zánik pracovního poměru a související otázky. Srozumitelným způsobem shrnuje základní informace o aktuální legislativě, včetně odkazů na nejnovější změny i soudní rozhodnutí, poskytuje odpovědi na často kladené otázky a přibližuje téma pomocí příkladů. Výhodou publikace je její čtivost a přehlednost pro čtenáře, který není právníkem.

Smart Press, s.r.o.
Velflíkova 1417/12
160 00 Praha 6
tel.: 233 320 075
e-mail: redakce@smartpress.cz
www.smartpress.cz

Tvůj fotodeniček – od těhotenství do tří let

Kolektiv autorek

Deníček a fotoalbum v jednom – pro miminko od prvního kopnutí po třetí narozeniny. Osobní kronika plná vzpomínek a každodenních zázraků, které tvoří první roky života dítěte. Na jeho podobě se podílelo více žen, které samy hledaly, co jim chybělo v běžných denících. Obsahuje stránky pro zápisky vývoje, lékařských kontrol, rodinných zážitků a oslav, prostor pro otisky ručičky a nožičky, první kresby, ilustrované galerie pro fotografie i vlastní kresby či přehledy milníků – bez tlaku, bez šablon a s láskou.

INZERCE

Účetní a poradenská firma
FISKUS CZ s.r.o.
vám nabízí:

vedení jednoduchého i podvojného účetnictví, zpracování účetnictví za celý rok, mzdy, DPH, daňová přiznání všeho druhu a řadu dalších služeb ekonomických a daňových (podnikatelské plány, úvěry, ekonomické vedení firem, krizové řízení apod.)

Kontakt: U Kanálky 1, 120 00 Praha 2,
tel.: 224 918 293; 224 922 420; 224 922 688;
224 917 584; 223 016 650; 223 016 651,
fax z jakéhokoli uvedeného čísla
mojmir@fiskus.cz 602 217 061
karel@fiskus.cz 603 423 097
www.fiskus.cz

Ucelená strategie, jak vyřešit bytovou krizi, existuje

Bydlení patří mezi nejžhavější témata letošní předvolební kampaně. Odborníci však varují, že problém je strukturální a pouhé dílčí nástroje k vyřešení bytové krize nebudou stačit. Zástupci Hospodářské komory ČR, Asociace developerů a Svazu podnikatelů ve stavebnictví proto vypracovali ucelenou strategii Bydlení pro lidi, která by podle nich měla být součástí jakéhokoli seriózního vládního programu na léta 2025–2029.

„Víme přesně, co je třeba udělat. Stačí přestat házet klacky pod nohy výstavbě. Znamená to však systémové změny na mnoha úrovních, což bude vyžadovat dost politické odvahy,“ shrnul klíčové poselství Jiří Nouza, prezident Svazu podnikatelů ve stavebnictví.

Bytů je málo, ale regulací moc

Nejpalčivější problém současnosti je, že na trhu zkrátka nejsou nové byty. Zatímco v 80. letech se v tuzemsku stavělo až 100 000 bytů ročně, v posledních letech je to jen 27 000 – 35 000. Odborné odhady hovoří o tom, že v České republice aktuálně chybí 100 000 – 150 000 bytů v místech, kde lidé chtějí žít. Praha by každoročně potřebovala 10 000 nových bytů, avšak tempo výstavby je poloviční.

Rozvoj brzdí jak nejpomalejší povolovací procesy v Evropské unii, tak přeregulovanost. Od roku 1990 stoupl počet stavebních norem víc než desetinásobně. Právě tato zátěž způsobuje, že se staví o to pomaleji a zároveň významně draž. Rozumné zjednodušení regulací by podle studií mohlo snížit náklady na výstavbu až o 15–20 %.

„Nejsme proti kvalitě, jsme proti zbytečné zátěži. Normy mají chránit lidi, ne brzdit stavby,“ řekl Tomáš Kadeřábek, ředitel Asociace developerů. Dodal, že mezi největší překážky dnes patří neadekvátní požadavky na přemrštěné parkovací normy, nákladné energetické požadavky nebo chaoticky aplikované požární předpisy.

Představená Strategie Bydlení pro lidi identifikuje celkem osm oblastí, které je nutné proměnit, aby se situace zlepšila:

1. Klíčem k dostupnosti bydlení je masivní výstavba

Všichni vystupující se shodli na tom, že nebude možné zastavit růst cen ani zajistit funkční dostupnost bydlení bez masivního uvolnění výstavby. „Tempo je třeba navýšit alespoň o 50 % oproti dnešnímu stavu. A to nejen jednorázově, ale dlouhodobě. V Praze je třeba stavět místo

současných 5000 bytů alespoň 9000 – 10 000 bytů ročně,“ uvedl Miroslav Linhart, partner společnosti Deloitte.

2. Je třeba uvolnit územní plánování

Masivní výstavby nebude možné dosáhnout bez změn územních plánů. To však v současnosti trvá roky, někdy i celá desetiletí. „Územní plány mají být investičními mapami měst. Měly by obcím napovídat, kam směřovat investice, a pomáhat jim s plánováním infrastruktury i nákladů. Jsou zároveň nezbytnou podmínkou pro efektivní konkurenceschopnost ČR v evropském kontextu. V současnosti ale představují spíš byrokratický labyrint, který jakýkoli posun vpřed často paralyzuje,“ upozornila Hana Landová, ředitelka sekce rozvoje území Hospodářské komory České republiky. Strategie proto navrhuje například zavedení zrychleného režimu pro změny územních plánů nebo omezení možností dotčených orgánů blokovat rozvoj.

3. Stavební zákon musí být efektivní a předvídatelný

„Potřebujeme systém, kde se dá legálně, rychle a kvalitně stavět. Místo toho máme nejpomalejší povolovací řízení v EU a systém plný bariér,“ podotkl Jiří Nouza. Strategie Bydlení pro lidi proto apeluje na zavedení jednotných a srozumitelných pravidel pro všechny stavební záměry. Ruku v ruce s tím by mělo jít nastavení předvídatelných lhůt a provoz profesionálních stavebních úřadů s dostatečnými kapacitami a odborností. Nezbytná je pochopitelně smysluplně zvládnutá digitalizace (s jednotným portálem, přehlednou komunikací a propojeností), eventuálně zřízení specializovaného expertního pracoviště k posuzování velkých projektů.

Dalším krokem ke zlepšení by mělo být odstranění paralelního posuzování nebo zavedení zákonné ochrany proti svévolnému blokování záměrů. „Nejde o to, zda trh může stavět. Jde o to, zda mu to stát umožní,“ doplnil Zdeněk Soudný, generální sekretář Asociace developerů a spoluautor Strategie.

foto Pixabay

4. Brownfieldy by měly být páteří budoucí výstavby

„Proč zastavovat zemědělské plochy v okolí obcí, když se dají zužítkovat nevyužité městské části?“ ptají se odborníci. Obrovskou výhodou brownfieldů je podle nich už existující napojení na technickou a dopravní infrastrukturu i městskou vybavenost. „Stavět uvnitř měst je ekologičtější, levnější a rychlejší. Přesto se tento potenciál zatím nedaří využívat,“ domnívají se představitelé zmíněných profesních uskupení.

Aby se situace změnila, je podle Strategie nutné zjednodušit povolovací procesy, zavést princip automatického vyjmutí brownfieldů ze zemědělského půdního fondu (kam nyní paradoxně spadají), vytvořit speciální legislativní rámec pro jejich revitalizaci a založit národní databázi s informacemi o vlastnictví, infrastruktuře a územních limitech. Bylo by také vhodné podpořit spolupráci mezi státem, městy, soukromým sektorem.

5. Stavět není možné bez posílení stavebních kapacit

„Když uvolníme územní plány a zefektivníme povolovací procesy, narazíme na to, že nemá kdo a z čeho stavět. Jak dlouhodobě upozorňujeme, na trhu chybí řemeslníci, technici a projektanti, stavební dělníci... ale i materiál a výrobní kapacity. Problém má řadu rovin a všechny je třeba systémově řešit,“ komentoval Jiří Nouza. Aby se doplnil současný deficit a podařilo se eliminovat nedostatek stavebních kapacit v budoucích letech, je nezbytné začít výrazně podporovat odborné školství, vyřešit legalizaci a řízenou integraci zahraničních pracovníků, podpořit v oboru digitalizaci a prefabrikaci a investovat do tuzemských výrobních kapacit. Nadto by bylo vhodné proměnit pohled veřejnosti na stavebnictví – už proto, aby více dětí o tomto oboru začalo uvažovat jako o své možné profesní budoucnosti.

6. Náklady na výstavbu podstatně sníží deregulace

Důsledek zatíženosti regulacemi už zazněl – příliš mnoho norem prodražuje výstavbu až o pětinu. Co se dá s problémem dělat? Strategie navrhuje kompletní audit všech norem a vyhlásek. „Měli bychom ideálně zavést princip ‚cost-benefit‘ posuzování u každého nového požadavku. A kvůli sjednocení a posouzení všech norem by měl vzniknout mezirezortní orgán pro řízení stavební regulace. Jednoznačně by se vyplatilo přijmout tzv. antikodex, kdy se za každou nově přijatou normu dvě jiné vyřadí,“ vypočítal Tomáš Kadeřábek.

7. Města a obce při výstavbě potřebují podporu

Český stát dlouhodobě přenáší odpovědnost za bytovou politiku na obce – aniž by jim k tomu dal odpovídající pravomoci, finance a nástroje. K zefektivnění stavebních procesů by podle Strategie bylo vhodné zavést státní investiční pobídky pro rozvoj území a zřídit národní fond

na spolufinancování kontribucí. Dále je třeba systémově posílit daňové příjmy obcí navázané na rozvoj a zaměřit se na to, aby modely spolupráce s městy byly postavené na pozitivní motivaci, nikoli na udílení povinností.

8. Bytová politika by měla být strategickým zájmem státu

„Dnes má ochranu veřejného zájmu infrastruktura, například silnice či školy, ale ne stavby, které mohou poskytnout domov stovkám lidí,“ upozornila Hana Landová. Podle ní je nutné legislativně ukotvit výstavbu bytů jako veřejný zájem. „Bez nových bytů nemají šanci ani mladí, ani senioři. Výstavba musí mít jasnou prioritu a zákonnou ochranu,“ dodala. Je to také podmínka pro to, abychom do ČR přitáhli (a udrželi) kvalifikovanou pracovní sílu, kterou pro budoucí rozvoj ČR zásadně potřebujeme.

Strategie přibližuje, že vedle legislativního zakotvení výstavby bytů coby veřejného zájmu je třeba také stanovit rozvojové zóny s prioritou pro bytovou výstavbu, sjednotit a zjednodušit vyjadřování dotyčných orgánů a zavést možnost státní intervence při opakovaném blokování ze strany místní správy. Výstavba bytů by měla být začleněna do strategických dokumentů státu, jako je Národní investiční plán nebo Strategie hospodářského rozvoje.

Bytová výstavba jako cesta ke stabilní ekonomice

Odborníci se jednohlasně shodli, že pokud se podaří bytovou výstavbu výše popsanými změnami nastartovat, stane se klíčem nejen ke snížení cen na reálním trhu. Celý proces odemkne bytovou dynamiku a významnou měrou přispěje ke stabilizaci ekonomiky a funkčnímu rozvoji měst a regionů. Miroslav Linhart potvrdil, že výstavba má jednoznačný vliv na cenu nových i starších bytů. „Elasticita trhu je jasná – kde se staví více, tam rostou ceny pomaleji,“ vysvětlil.

Každý nový byt navíc spouští celý cyklus stěhování. „Přesunem do novostavby se po předchozí domácnosti uvolní nájemní byt nebo se starší byt dostane do prodeje. Nové byty tak jsou klíčem k pohybu napříč trhem i generacemi. Tam, kde se staví, se bydlení dostupnější. A to i ve starších bytech, které mají coby sekundární trh představovat levnější alternativu. U nás to ale kvůli zablokované výstavbě neplatí. Staré byty se tu cenově téměř rovnají novostavbám,“ upřesnil Zdeněk Soudný. Současně vyvrátil, že by situaci mohly vyřešit dotace a podobné programy na podporu dostupného bydlení. „Dotace nebo zvýhodněné nájemní pro vybrané skupiny neumí vyřešit to, že byty na trhu prostě nejsou. Když není z čeho vybírat, rostou ceny a trh zamrzá pro všechny. Výsledkem je zablokovaný řetězec: mladí nemají kde začít, rodiny kde růst a senioři kam se přesunout do menšího.“

„Pokud nepostavíme byty, neudržíme střední třídu. Bydlení musí být stejně důležité jako školy, silnice nebo nemocnice,“ zdůraznil Jiří Nouza.

(tz) ■■■

